VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXVII. évfolyam, 8305. szám | Péntek, 1971. december 3. | 4 oldal, 30 bani

Tartalmasabb, élénkebb lett a politikai-nevelő munka

- Megalakult a politikai dokumentációs iroda
- Az Ineu városi pártbizottság él a lehetőségekkel
- Nemcsak munkatervek — tettek is

A kommunista nevelés átfogó programjának megvalósítása élénken foglalkoztatja megyei pártszervezeteinket. Nicolae Ceauşescu elvtárs juliusi tézisei, az RKP KB november 3—5-i plenárisának dokumentumai, a megyei pártbizottság határozatai képezik azt az alapot mely kiinduló pontnak szolgál a politikai-nevelő és kulturális tevékenység megpezsdítésére. Az Ineu városi pártbizottság bürótagjaival folytatott beszélgetéseink, a város pártalapszervezeteiben szerzett tapasztalatok meggyőztek arról, hogy az itteni pártszervek a politikai-nevelő tevékenység leglényegesebb oldalait helyezik előtérbe. Tekintettel a kérdés sokoldalúságára e néhány sorban csupán a legfontosabbakra kívánunk kitérni.

Az első, amit hangsulyoznunk kell az, hogy a juliusi tézisek, valamint a megyei pártbizottság határozata alapján **olyan intézkedési tervet dolgoztak ki, mely konkrétságával, gazdag tartalmával, a felhasznált formák változatosságával azonnal felhivja a figyelmet.** Jó terveket máshol is látunk. Itt viszont a megvalósulásnak is nap mint nap tanui lehetünk. Azzal kezdték, ami a legfontosabb. Az említett pártdokumentumok és a Nagy Nemzetgyülés legutóbbi ülésszakán elfogadott törvények széles körü ismertetésével. **Nem általános jellegü előadásokról van szó, nem az említett dokumentumok formális ismertetéséről, hanem arról, hogy a városi pártbizottság legjobb előadói, a legjobb szakemberek, a legjobban felkészült agitátorok, a munkaközösségek kis csoportjaival beszélték meg a dokumentumok és törvények elvi alapjait, válaszoltak a dolgozók kérdéseire.** Az előadók megválasztása előrevetitette a sikert. Az á tény például, hogy a legujabb törvényeket a helyi ügyészség és bíróság vezető beosztásu káderei ismertették, **élénk dialógust** eredményezett, s az előadók konkrét, helyi példákkal illusztrálták mondanivalójukat.

A városi pártbizottság egyik irodájának ajtaján rajzszeggel feltüzött papirtáblá: **Politikai dokumentációs központ.** Előzőleg már láttuk a létesitéséről szóló határozatot és örömmel konstatáltuk, hogy a határozat életrekelt. Miből is áll egy politikai dokumentációs központ — megyénk talán első ilyen létesitménye? Az utóbbi évek összes pártdokumentumaiból, a központi és megyei pártsajtó kollekcióiból, a politikai irodalom legujabb müveiből. Ez csak a kezdet, hiszen most dolgoznak azokon a tájékoztató grafikonokon, melyek az ország, a megye és a város társadalmi, gazdasági fejlődését kivánják illusztrálni. Ne gondoljuk azonban, hogy ez a létesitmény hivataljellegü. Ellenkezőleg. **Az élénk, emberközeli politikai munkát hivatja szolgálni.** Erről tanuskodik az a tény, hogy az órarend szerint naponta 7 órát tart nyitva, a pártbizottság lektorai, a propaganda bizottság tagjai ebben az időszakban az érdeklődők rendelkezésére állnak. Ugyanakkor hetente egyszer operativ konzultációkat tartanak órarend szerint, s itt kivánnak olyan politikai rendezvényeket is megszervezni, mint az agitátorok negyedévenkénti tapasztalatcseréje, s ez lesz a propagandisták kiképzésének városi központja is. Noha még a kezdet kezdetén állnak Ineuban is ezen a téren, elmondhatjuk: **azoknak a pártbizottsági titkároknak, akik tapasztalatokat kivánnak szerezni a politikai dokumentációs központok szervezésében, van mit tanulniuk.**

Ineuban is javában folynak az év végi beszámoló gyülések. A beszámolók anyagai bizonyitják: a városi pártbizottság helyesen fogta fel e politikai esemény jelentőségét s a közgyülések megszervezésekor figyelembe vette, hogy a fő hangsulyt az RKP KB november 3—5-i plenárisának dokumentumaira kell helyezni. A párt kommunista nevelési programjának szelleme hatja át ezeket a beszámolókat és határozattervezeteket. El kell mondanunk azonban, **hogy maguk a gyülések helyenként ennek ellenére nem érték el a kivánt szinvonalat,** a jelenlévők keveset foglalkoznak a politikai-nevelő tevékenységgel, a belső pártélet kérdéseivel. Néhány nap mulva sor kerül a városi pártbizottság plenárisára. Az emlitett fogyatékosságokból minden bizonynyal levonják a kellő tanulságokat. Ugy véljük, hogy a **plenárison több szó esik majd a vizuális agitáció megjavitásáról, azokról a hiányosságokról, melyek az ifjuság nevelésében még megnyilvánulnak, a több helyütt most létesülő müvészi agitációs brigádok irányitásáról, a pártoktatás hatékonyabbá tételéről, arról, hogy a pártszervezeteknek a jövőben még többet kell foglalkozni az etikai kérdésekkel.**

Nicolae Ceauşescu elvtárs az RKP KB november 3—5-i plenárisának záróülésén tartott beszédében arra figyelmeztet, hogy **bármilyen jó határozatot fogadjunk el, hatása önmagától nem fog érződni. A döntő a szervező munka, a káderek helyes elosztása, a határozatok teljesitésének ellenőrzése. Ugyanakkor arra is figyelmeztet, hogy több határozottsággal kell cselekednünk, hogy munkánkban uj szellemet vigyünk.** Az Ineu városi pártszervezet ugy véljük, megértette és magáévá tette ezt a követelményt.

KILIN SÁNDOR
SCHIFF LÁSZLÓ

MI ÚJSÁG IPARVÁLLALATAINKBAN?

Korszerűsítési munkák

A Butor- és Épületvasalásokat gyártó Vállalat (IAMMB) II. részlegén a jövő évi zavartalan termelést szolgáló korszerüsitési munkálatok keretében egy hónappal határidő előtt felszereltek és üzembe helyeztek egy fém-barnitó berendezést. Eddig csupán az I. számu részlegen végezhették ezt a munkát, és emiatt bizony, olykor fennakadások voltak a termelésben. Az uj berendezés üzembe helyezésével egyben megszünt az alkatrészek ide-oda szállitgatása. Ugyancsak a II. részlegen rövidesen sor kerül egy ujabb berendezés felszerelésére, melynek segitségével az ugynevezett galvanikus cinezést végzik majd.

Tovább tart a gyártási kampány

A Cukorgyárból kaptuk a hirt, hogy a gazdag cukorrépa termés eredményeként a tervezettnél tovább tart a gyártási kampány. A vállalat körülbelül 26 000 tonna jó minőségü cukorrépával többet kap a termesztő mezőgazdasági egységektől. Igy december vége helyett csak 1972. január 20. körül fejezik be a cukorgyártást.

Két új termék

gyártását kezdik meg a napokban a Refacerea konzervgyárban. Az egyik a belföldi kereskedelem megrendelésére a gulyás lesz. Ez marhahusból, káposztából készül, természetesen megfelelően füszerezve. Külföldi megrendelőnek készitik majd a beuf a'la Stroganov nevü uj konzervféleséget, melynek alapanyaga: darabolt marhahus, champion gomba, zöldség és tejfölös mártás és füszerek.

Nicolae Ceauşescunak, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsa elnökének ÜZENETE

az európai biztonság kérdésével foglalkozó firenzei ifjúsági konferenciához

Rendkivül kellemes feladat számomra, hogy szivélyes üdvözletemet küldjem és a legjobb kivánságaimat fejezzem ki önöknek, az európai biztonsággal foglalkozó ifjúsági konferencia részvevőinek, azon ifju nemzedék küldötteinek, amely bekapcsolódott a haladó erők harcába az európai együttmüködés és egyetértés légköre meghonositásáért, bolygónk biztonságáért és békéjéért.

Az uj, szocialista rendszer megteremtésének hatalmas épitő müvét folytatva, Románia következetesen sikraszáll az összes országokkal való sokoldalu együttmüködés fejlesztéséért, társadalmi rendszerre való tekintet nélkül, a konfliktusokat és feszültséget szülő, a békét fenyegető gócok felszámolásáért, a kontinens biztonságának megteremtéséért és azért, hogy haladéktalanul gyakorlati intézkedések történjenek az e nemes célnak szentelt összeurópai értekezlet összehivása érdekében.

Nagyra értékeljük azt, hogy a dolgozó és tanuló ifjuság napjainkban jelentős társadalmi erőként lép fel a szabadságért, a békéért és a haladásért, a társadalmi megujító változásokért, a jobb és méltóbb életért vivott harcban. Örömmel állapitjuk meg, hogy az ifjusági mozgalom fejlődése, a korszakunk nagy célkitüzéseinek magaslatára emelkedő milliő és milliő fiatal politikai aktivizálódása egyre erőteljesebben tükröződik azoknak az akcióknak a területén is, amelyek a biztonság megteremtésére és a kooperáció fejlesztésére irányulnak az európai kontinensen. Az ifjuság boldog jövőre irányuló törekvései elválaszthatatlanul kapcsolódnak e célkitüzéshez. Az ennek szentelt ifjusági találkozók, összejövetelek és akciók a legkülönbözőbb politikai és ideológiai orientációju fiataloknak azt az elhatározását tanusitják, hogy együttes erővel megóvják kontinensünket egy ujabb háborutól, erélyesen küzdenek az enyhülés és a biztonság megvalósitásáért Európában és szerte a világon. Igen fontosnak tartjuk, hogy az összes haladó erők szorosan összefogjanak, határozottan fellépjenek a nemzeti függetlenség és szuverénitás a teljes jogegyenlőség, a belügyekbe való be nem avatkozás és a kölcsönös előnyök elvelnek érvényesitéséért az államközi kapcsolatokban.

Ti, fiatalok értékesen hozzájárulhattok a népek harcához az uralom és a diktátum imperialista politikája ellen, minden nemzet azon jogának tiszteletben tartásáért, hogy szabadon és önállóan döntsön sorsáról, az erőszak és az erőszakkal való fenyegetőzés kiküszöbölésséhez a nemzetközi kapcsolatokból, a katonai tömbök és támaszpontok felszámolásához, az általános leszerelés és elsősorban a nukleáris leszerelés megvalósitásához.

A romániai ifjuság az egész néppel együtt határozottan küzd a gazdaság, a tudomány, a kultura fejlesztéséért, szocialista hazája sokoldalu haladásáért, és mindenben hozzájárul az európai és a többi kontinens népeivel, az összes országok haladó ifjuságával való baráti és együttmüködési kapcsolatok bővitéséhez, az egész emberiség ifjusági, haladás- és béketörekvéseinek megvalósitásához.

Teljes sikert kivánok az önök konferenciájához, és meggyőződésem, hogy értékesen hozzájárul az ifjuság együttmüködésének fejlesztéséhez a népek közös harcában az enyhülés, az együttmüködés, a béke és a biztonság légkörének megteremtéséért Európában és az egész világon.

NICOLAE CEAUŞESCU
Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke

Megkezdődött a KISZ Központi Bizottságának és az RDSZ Tanácsának együttes plenáris ülése

Csütörtök reggel megkezdődött a Kommunista Ifjusági Szövetség Központi Bizottságának és a Romániai Diákegyesületek Szövetsége Tanácsának együttes plenáris ülése a következő napirenddel:

1. Jelentés a Kommunista Ifjusági Szövetség politikai és nevelő tevékenységéről és a háráruló feladatokról a Román Kommunista Párt Központi Bizottsága 1971. november 3—5-i plenáris ülésén elfogadott szocialista nevelési program fényében.

— Az ifjuság kommunista nevelésére irányuló munka javitására vonatkozó intézkedési terv megvitatása és elfogadása.

2. Határozat a Kommunista Ifjusági Szövetség megalakulása félszázados évfordulójának megünnepléséről.

A plenáris ülés munkálatain részt vesz Gheorghe Pană elvtárs, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának és Állandó Elnökségének tagja, a KB titkára.

Meghivottként ugyszintén részt vesznek tömeg- és társadalmi szervezetek, minisztériumok és központi intézmények vezetőségi tagjai, a KISZ megyei bizottságainak első titkárai, valamint propaganda és kulturális kérdésekkel foglalkozó titkárai, a KISZ KB osztályvezetőhelyettesei, az ifjusági kiadványok vezetőségi tagjai.

A Martian Dan elvtárs által előterjesztett jelentéssel kapcsolatosan felszólaltak a következő elvtársak: Faur Viorel, Mihai Gica, Zamfir Gheorghe, Miclea Florin, Ciofu Dolna, Stoica Constantin, Şerban Constantin Cantacuzino, Török Ferenc, Stoian Niculae, Voineag Constantin, Militaru Gheorghe, Stoica Aurel, Priceputu Dumitru, Reghini Ionel, Pavel Mircea, Mateuţă Dumitru, Rab Ştefan, Niculescu Gheorghe, Aurite Traian, Vulturar Ion, Şandru Angela, Simion Alecu, Sasu Emilian.

A plenáris ülés folytatja munkáját.

Lapunk IV. oldalán

KÖZLEMÉNY a Varsói Szerződés tagállamai külügyminiszterei-nek tanácskozásáról

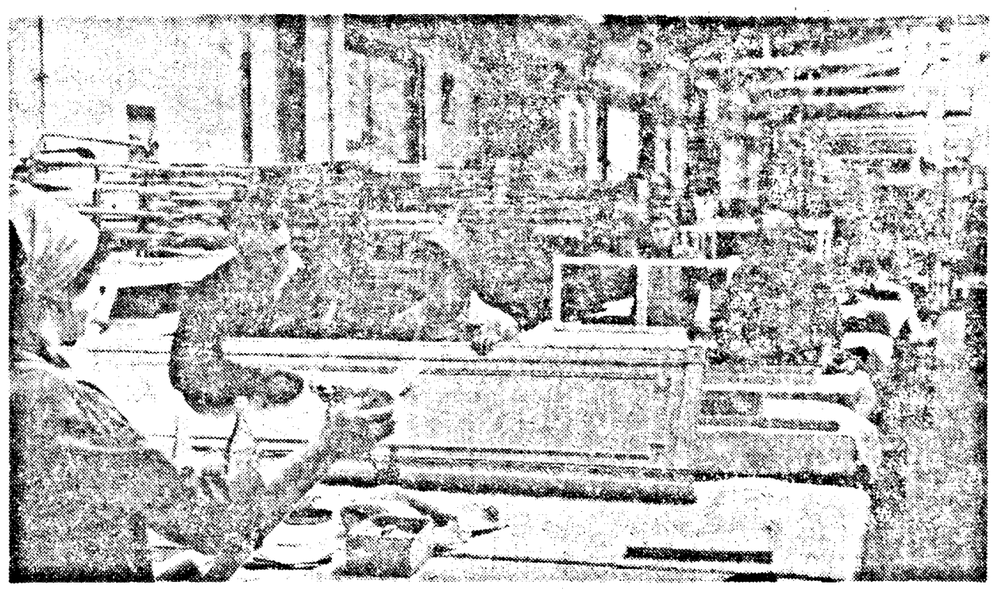

Az Aradi Butorgyárban a XVI. Lajos stilusu butort szerelik. (CANCIU MARCEL felvétele)

TEGNAP MEGYÉNKBEN

Tegnap este nagy sikerrel mutatta be az Aradi Állami Szinház társulata Petre Mihail (Bucureşti) rendezésében és Győrffy Éva diszleteivel Alexandru Kiriţescu Szarkafészek (Gaiţele) cimü háromfelvonásos komédiáját. A szerepeket Elena Bodi érdemes müvésznő, Viorica Popescu, Larisa Stase Mureşan, Marilena Taraş, Elena Drăgoi, Viorica Oancea, Olimpia Didilescu, Ana Serghie, Hanibal Teodorescu, Ion Borst és George Didilescu alakitották.

AZ ORSZÁGBAN

Csütörtökön a piteşti-i személygépkocsigyár szerelőcsarnokából kigördült az 50 000. Dacia gépkocsi.

Az üzem munkaközössége, amely aránylag rövid idő alatt értékes tapasztalatra tett szert, jelenleg minden hat és fél percben előállit egy személygépkocsit.

KÜLFÖLDÖN

A Román Rádiótelevizió Állami Bizottsága és a Magyar Rádió és Televizió csütörtökön 1972—1973-ra szóló együttmüködési megállapodást kötött Budapesten. Az együttmüködési munkatervet, amely megszabja a két intézmény közötti együttmüködés további fejlesztésének kereteit, román részről Mihail Bujor Sion, a Rádiótelevizió Állami Bizottságának elnöke, magyar részről Tömpe István, a Rádió és Televizió elnöke irta alá.

VALAMI MEGPEZSDÜLT...

Valami megpezsdült a vagongyári mükedvelők háza táján — mondotta egy szerszámgépgyári fiatal. — Ilyen friss szélre lenne szükségünk nekünk is!

Deme Petrut, a szakszervezeti bizottság kulturfelelősét faggatom, mivel vi-ták ki más mükedvelő együttesek elismerését. A válasz rövid és frappáns: a legujabb párthatározatok szellemében habozás nélkül munkához láttak. Első lépésként az agitációs müvészbrigádok megalakitását tüzték ki célul, minden részlegen, minden osztályon. Nem volt könnyü életre hivni ezeket a kis együtteseket. A szereplőkkel nem is lett volna semmi gond, de szükség volt a részleg életéből ihletődött jó szövegkönyvre, esetleg kisérőzenére is. **Haş Elena,** a fómechanikus osztály tisztviselője egymaga tizegynéhány szövegkönyvet szerkesztett. Sőt, három brigád müsorának betanitását is elvállalta. **Hara Ioan** raktárnok is heteken át, szabadidejében brigádszövegeket „gyártott". Nem mondom, hogy ideális megoldás volt két ember ilyen mértékü igénybe vétele, de fáradozásuk, lelkesedésük nem volt hiábavaló.

A részlegeken ebédszünetben megtartott előadások igazolták, miként tud az agitációs brigád a munkahely tükrévé válni. Késedelem nélkül reagálni a hiányosságokra, példaként emliteni a jót, a haladót. A részlegek közötti verseny már csak természetes folytatása volt a megindult láncreakciónak. A legrátermettebb mükedvelőkből alakult meg a gyári rigmusbrigád, amely a november 25-én a Kulturpalotában rendezett ünnepségen a többi müvészcsoporttal együtt szép sikert aratott.

A politikai nevelést célzó rendezvények sora ezzel még nem ért véget. A klubbal és a könyvtárral együttmüködve több részlegen tartottak rövid irodalmi szümpozionokat. A fiataloknak rendezett táncdélutánokat rövid politikai ismertetők, könyvrecenziók előzik meg.

November 28-án a vagongyári klubban rendezték meg több vidéki város amatőr filmeseinek seregszemlélét. Három vörös-acéli, egy-egy lugosi, karánsebesi, nagyváradi filmklub mutatta be alkotását. A legjobb politikai kisfilmnek kijáró dijat az aradiak nyerték el Ma már holnap van cimü alkotásukkal.

Nem szeretném azt állitani, hogy a vagongyári mükedvelők tevékenysége minden szempontból kielégitő, de egyetértek ismerősöm megjegyzésével. A fennállásának 80. évfordulóját ünneplő legnagyobb aradi iparvállalat müvelődési életének megpezsdülése, remélhetőleg nemcsak ünnepköszöntő „szalmaláng", hanem uj, tartalmas kulturtevékenység előhirnöke. De példájukat mindenképpen érdemes követni.

P. P.

JEGYZET

Mellékes? Korántsem az!

A földmüvelés a legtipikusabb idénymunkák egyike. Sosem felejtem el, hogy mit válaszolt a nagybátyám, amikor azt kérdeztem tőle:

— Jó, jó, bátyja, nyáron csak zsellérkednek, zsellérkednek, de mit csinálnak télen?

— Lógatjuk a lábunkat, fiam.

S ez igy is volt. A szó legszorosabb értelmében.

Am azóta nagyot fordult a világ. Olyan mezőgazdaságot teremtettünk ebben az országban, amilyen még sohasem volt. Magam beszéltem Vanta Mihai elvtárssal, a nagyperegi mtsz elnökével. Ö mondta büszkén, de nem kérkedve:

— Ugy ismerem ezt a földet, mint a tenyeremet. A szükség tanitott meg arra, hogyan kell a nyelvén „beszélni". Aztán itt van mellettem az „agrártudomány". Meghánytuk-vetettük a dolgokat, a mérnökökkel. Termett is annyi buzánk, hogy sehol több a megyében. S lám, most maguk mondják, hogy a kukoricánál is mi értük el a legtöbbet megyei viszonylatban. Nem boszorkányság, szakértelem és tudomány...

Ez a nyár dolga. Háromszoros hurrát neki! Jól fizetett! Ugy, ahogy talán még soha ezen az Arad-környéki földön.

De most a tél közeleg. Vajon mit csinálnak a földmüvelők, a fáradhatatlan kenyérteremtők télen?

Nagylakon, a Mureşul mezőgazdasági termelőszövetkezetben kerestünk és találtunk erre a kérdésre választ.

— Mellékfoglalkoztatás? — latolgatja Molnár János, a gazdaság főkönyvelője. — Hát kérem, az csaknem egyenlő a nullával. Végzünk némi szolgáltatásokat a tagoknak, de ez igen keveset nyom a perselybe. Az ebből eredő bevételünk még a fél millió lejt sem éri el. Ez pedig csupán két százaléka a termelőszövetkezet évi pénzbevételének.

Kevés, nagyon kevés!

De nem is lehet több, hiszen az mindössze 30—40 ember munkájának eredménye. Ha ebből a szemszögből nézzük a dolgokat, egyetlen jelző kinálkozik:

— Derék, nagyon derék!

Del? Nemcsak maroknyi ember a világ.

Mit is csinálnak csak ugy „mellékesen" a nagylaki Mureşul gazdaság tagjai? Fát fürészelnek, kutat furnak, pálinkát főznek, gátereznek, kalapálnak, javitgatnak, épitgetnek, ácsolgatnak, mázolnak és kosarat fonnak. Meg aztán szállitanak. Autóval, traktorral. Elég sokat. Ez teszi ki a mellékjövedelem több mint 50 százalékát.

Igaz, lenne még egy forrás, de az „bedugult". A téglaégetőt ugyanis bérbe adták a nagyperegieknek kerek egy esztendőre potom 7000 lejért. Mert: „nekünk idén nem kellett tégla, meg aztán fütőanyagunk sem volt" — állapitja meg Molnár János.

— Hát a nagyperegiek mivel fütöttek a téglaégetőben?

— Azt nem tudnám megmondani, de annyi bizonyos, hogy még a nagylakiaknak is adtak el téglát, mivel ez hiánycikk, és a fogyasztási szövetkezetnél csak ritkán kapható.

(Lám-lám, Vanta Mihai azt is tudta, mivel kell fütenil Pedig neki sincs fakiutalása és a növényi eredetü termékek maradékait — a kukoricaszárat, a szalmát, a töreket, polyvát stb. — ő is takarmányként használja fel az állattenyésztési farmon).

— Mégis, mit csinálnak a tagok télviz idején?

— Hát, a férfiaknak, ugyszólván egész évben tudunk munkát biztositani. Meg aztán, november végén, december elején itt a sertésölés. Az egyik megy a másikhoz, a másik meg az egyikhez. Eltelik az idő, Januárban megkezdődik a munka a kertészetnél. Melegágy, miegymás. Az asszonyok jobbára ott szorgoskodnak...

— És akikre nincs szükség?

— Hát, azok...

Tehát azok... (pontok, pontok).

A kilátások sem derüsebbek. Ugy tartják a városkában, hogy ott, ahol csaknem kétszáz szakember dolgozik, a kisipari termelőszövetkezetben és ahol csaknem száz nyugdijas iparos „fuserál" engedéllyel, ott nincs mit tenni.

Pedig lenne. Talán lenne. Csak meg kelene kérdezni a nagylakiakat, mire lenne szükségük?

Mit szólnának hozzá, ha közvéleménykutatást szerveznénk?

KARSAY ISTVÁN

NEVELŐK FÓRUMA

Nevelő-felügyelők felelőssége

Aránylag kevés szó esik a tanulók neveléséért felelős szervek között az internátusi nevelő-felügyelőkről. Pedig a szakmai iskolások, az elméleti és szakliceumok diákjainak elég tekintélyes hányada bennlakó, s a nap jónéhány óráját, szabadidejének jelentős részét tölti a nevelők közvetlen felügyelete alatt.

Hét elején a megyei tanfelügyelőség, a megyei KISZ-bizottság és a Pedagógusok Háza (tudomásunk szerint az utóbbi évek legnagyobb ilyen jellegű) megbeszélésre hivta össze a megye és a municipium nevelőit. A tanácskozás fő témaköre **A nevelő-felügyelő szerepének fokozódása a tanulók nevelésében.** Mintegy 75 jelenlévő előtt **Peter Cornel,** az Aradi Pedagógiai Liceum tanára tartott előadást, **Craiu Ananie** és **Marian Cornel** a megyei, illetve a municipiumi KISZ-bizottság titkára a megye internátusaiban végzett felmérések, ellenőrzések eredményeit, konkluzióit ismertették. Több felszólaló nevelő tevékenysége pozitiv tapasztalatairól, a munkájában alkalmazott hatékony pedagógiai módszerekről beszélt.

A tanácskozás vitájában elhangzottak alapján próbáljuk a nevelők munkájának néhány vonatkozását ismertetni, szerepét körvonalazni a nevelés folyamatában, a tanulók szocialista tudatának alakításában.

A tanácskozás első következtetése lehetne: **a nevelőnek minden erővel arra kell törekednie, hogy az internátust a tanuló második otthonává, adekvát nevelési környezetté változtassa.**

Jogos a kérdés: hogyan, milyen eszközökkel?

Elsősorban jó pedagógiai felkészültségét igazoló magatartásával, személyes példamutatásával. A nevelő-felügyelőnek elvszerűnek, fedhetetlen magatartásunak, követendő példának kell lennie a tanulók előtt: olyan idősebb, tapasztaltabb, megértő barátnak, akihez bizalommal fordulhatnak bármilyen problémájukkal.

Közismert, hogy az internátusban lakók nagy többsége 15—18 év közötti fiatal, tehát olyan korban van, amikor igen fogékony a környezet hatásaira. A bennlakásban a tanulókat érő nevelő hatás természetes folytatása kell hogy legyen az iskoláénak, s ehhez a nevelő döntő mértékben járulhat hozzá. Ő az, aki a tanulók szabadidejének programját ellenőrzi, vigyáz a meditációs órák rendjére, a tanulószoba megfelelő légkörének kialakitására. Jórészt a nevelőre hárul a meditáció optimális kihasználásának biztositása, s ennek érdekében szoros kapcsolatot kell fenntartania az osztályfőnökökkel, tájékozódnia kell a tanulók tanulmányi előmeneteléről, egyéni vagy kollektiv beszélgetéseket kell folytatnia a diákokkal.

Egyes iskolák bennlakásainak (Vagongyári Szakiskola, Aradi Mezőgazdasági Liceum, Lippa, Csermő, Nagylak) **pozitiv tapasztalata a kollektiv vezetés elvének alkalmazása. Az 5—9 tanulóból álló otthonbizottságok intézik a KISZ-szervezet és a nevelők támogatásával, az internátus belső rendjének, fegyelmének, a program betartásának biztositását, sőt maguk is jelentős mértékben hozzájárulnak a program kidolgozásához.**

Sok szó esett a tanácskozáson arról a követelményről, hogy a nevelő ne csak egyszerűen a felülről jött utasitások mechanikus végrehajtója legyen, hanem kezdeményezőkészségű, jó szervező képességű irányító. Gyakran kerül olyan helyzetekbe, amelyek azonnali, gyakorlati intézkedéseket követelnek. Ugyanakkor nagyobb gondot kell forditania a KISZ-szervezettel, az otthon tanulóaktivájával való együttműködésre, a kollektiv nevelés elvét érvényesitve.

A tanácskozás igen fontos, időszerű kérdésnek minősitette a nevelők hozzájárulásának fokozódását, a tanulók politikai-ideológiai neveléséhez, a politikai dokumentációs központok, faliujságok, szatirikus faliujságok, agitációs brigádok jó működéséhez.

A megye és municipium nevelő-felügyelőinek megbeszélése jó kezdeményezés, kétségkivül hasznos akció volt. Tanulságai, következtetései utmutatóul szolgálhatnak a nevelők munkájának további javitásához, a tanulók etikai, erkölcsi, társadalmi tudatának alakításában.

j. gy.

Pályaválasztási tanácsadó

A Dorobanți Általános Iskola X. osztályának tanulói, KISZ-tagjai Milyen pályát válasszak címmel kerekasztal-megbeszélést tartottak, amelyre meghivták az iskola négy volt tanulóját. A meghivottak — az aradi liceumok és szakiskolák növendékei — beszámoltak az általuk választott szakmák érdekességeiről és arról, hogyan igyekeznek betekinteni azok fortélyaiba. Beszéltek a gyakorlati tevékenység megszervezéséről, iskoláik szervezeti életéről és jövővel kapcsolatos terveikről. A dorobanți-i tanulók kérdéseket intéztek hozzájuk.

A megbeszélés elősegitette a tanulók felvilágositását, a szakmák, szakiskolák megismerését és hozzájárult ahhoz, hogy mindnyájan a legmegfelelőbben illeszkedjenek a termelő munkába.

PÉTER IRÉN,
a Dorobanți Általános Iskola
X. osztályos tanulója

Gratulálunk!

Az **egészségügyi középkáderek** számára Az orvosi könyv a középkáderek szolgálatában témával **megrendezett vetélkedő** országos szakaszán, Galați-on a sebesi kórház asszisztense, Martin Sida III. díjat nyert.

A kapus a földön, a labda a hálóban pihen. Még néhány mérkőzés és téli pihenőre tér a labdarugás.

A Történelemtudományok Társasága Arad megyei Fiókjának ülésszaka

A napokban tartotta a Történelemtudományok Társasága Arad megyei Fiókja a Pedagógusok Házának rendezésében a történelmi tudományok tanitása időszerű kérdéseivel foglalkozó ülésszakát.

Stoiculescu Corneliu tanfelügyelő dolgozatában (A történelemlecke problémái) a tantárgy tanitásának legfontosabb metodológiai irányzatait ismertetve hangsulyozta, hogy a történelemtanárnak egyaránt jó általános és szakmai felkészültséggel kell rendelkeznie, jól kell ismernie pártunk ideológiáját, a marxizmus-leninizmust, a tudományos szocializmust és felkészültségét a lecke folyamán is érvényesitenie kell. A dolgozat kidomboritotta a történelemtanitás személyiségalakitó szerepét: a történelemtanitás egyik célja éppen a szocializmus ügyéhez és a hazához hű állampolgárok kialakitása. A szerző ugyanakkor kiemelte az audió-vizuális eszközök, a kordokumentumok, diafilmek, diapozitivok használatának szükségességét, a történelem tanitásnak a hazafias és internacionalista nevelésben játszott szerepét.

Az ülésszakon felolvasásra került Manea George tanár Az Arad megyei román nemzeti gárda és a nemzeti tanácsok tevékenysége cimü dolgozata, amely tanácsoknak a szocialista elemek hatása alatt hozott demokratikus intézkedéseiről számolt be.

Az ülésszakon hangsulyozták, hogy Arad megye minden iskolájában szükség van társadalomtudományi kabinetek megalakitására, hogy szükséges lenne a Történelmi tanulmányok és cikkek cimü folyóirat uj változatának kiadása, amelyben érvényesitenék a történelemtanitás jelenlegi követelményeinek szempontjait.

G. M.

Osztályfőnökök tanácskozása

A Pedagógusok Háza a Népi Egyetemmel közösen érdekes tanácskozást szervezett a municipium általános iskolái osztályfőnökeinek részvételével, **Az osztályfőnöki óra — sokoldalu politikai nevelési eszköz** témakörrel. Ciul Georgeta tanárnő, iskolai pszichológus előadását vita követte.

A felszólalók az osztályfőnöki órák etikai és politikai-nevelői vonatkozásairól beszéltek, valamint azokról a tájékozódási lehetőségekről, amelyek az osztályfőnökök rendelkezésére állnak a megye és municipium gazdasági és kulturális fejlődésével kapcsolatban. Az osztályfőnökök javasolták, hogy adjanak ki szöveggyüjteményt a megye fejlődését szemléltető adatokkal, amelyeket felhasználhatnak tevékenységük során.

Tájékoztató

Szerkesztette: CZAKÓ MARGIT

1971
December
3
Péntek

Napkelte 7.34, napnyugta 16.37 órakor. Az évből eltelt 337 nap, hátra van még 28.

- 1884-ben született Laczkó Géza, elbeszélő, stiliszta.
- 1937-ben hunyt el József Attila.

Filmek

DACIA: Romantikusok (9.30, 11.45, 14, 16.15, 18.30, 20.30).

STUDIÓ: Találkozás egy ismeretlennel (10, 12, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30).

MUREȘUL: Napraforgó (10, 12, 14, 16, 18, 20).

IFJUSÁGI: Dokumentumfilmek (9). A hatalom ára (11, 14, 16, 18, 20).

VICTORIA: Hogyan robbantottam ki a második világháborut (10, 15, 18).

PROGRESUL (Ujarad): A Sas müvelet (15, 17, 19).

CFR (Grădiște): Karácsonyfa (17, 19).

SOLIDARITATEA (Gáj): Zöld dombok között (17, 19).

A VIDÉKI MOZIK MÜSORA

LIPPA: 100 dollár a seriffnek.
PÉCSKA: Rómeó és Julia.
INEU: Az ostrom.
KISJENŐ: A világ teremtése.
SZENTANNA: Adio Granada.
NAGYLAK: A réztorony.
KÜRTÖS: Pan Wolodijovszkij.
PANKOTA: Előre cowboy.
ȘIRIA: A csetepaté.
SEBES: Santa Vittoriai rejtély.
BUTENI: Alfa Rómeó és Julia.
VINGA: Florián kapitány.

Tovább tart

a vércsoportmeghatározás. Májusban országos viszonylatban nagyszabásu egészségügyi akció kezdődött a vércsoport meghatározása és az igazolványokba történő bejegyzése céljából. Megyénkben is nagy arányokat öltött a mozgalom. Először a gépkocsivezetőknek és az uj személyazonossági igazolványt váltó lakosok számára végezték el a bejegyzést. Minthogy az akció kiterjed az egész lakosságra, az Egészségügyi Igazgatóság felhivása szerint jelentkezzenek mielőbb a vércsoport meghatározására kijelölt helyeken. Arad municipiumban a vérbegyüjtő központnál naponta (Poliklinika háta mögötti épület), a megyében Sebesen, Ineuban, Lippán, Kisjenőn végzik el a meghatározást és a bejegyzést.

Két hir a Preciziától

★ Az Ajándékok Hónapja rendezvényeinek sorát gazdagitja a szövetkezet Eminescu utca 11. szám alatt megnyilt eladással egybekötött kiállitása. A Precizia termékeket bemutató kiállitás nagy tetszést aratott. Fotofelszereléseket találnak a fényképészek. Ezen kivüli gazdag választékú ékszerutánzat, szemüvegtok, különféle badogaru várja a vásárlókat. A legnagyobb sikert a közkedvelt villanykályha aratja. Ebből fogy a legtöbb. Ugy látszik számitottak a népszerüségre, mert utánpótlásról is gondoskodtak. Hétfőtől fonottárukkal gazdagitják a választékot.

★ A lakosságnak nyujtott szolgáltatások bővitéseképpen Buzsákban, az üzletsorral szemben, szódaviz részleget létesitett a szövetkezet. Hét végére, legkésőbb hétfőre igérik megnyitását. A kerület lakói örömmel fogadták a szódavizcserét (uj üveget is árusitanak). Csupán a mérhetetlenül elhuzódó nyitás idejét helytelenitik.

Időjárás

Az Aradi Meteorológiai Intézet jelenti: ma, december 3-án változó idő, jobbára felhős égbolttal. Helyi eső lehetséges. Mérsékelt, időközönként megélénkülő délnyugati szél. A hőmérséklet állandósul. A várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 0 és 4, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig 4 és 8 fok között váltakozik. Reggel helyi ködképződés.

Postaláda

PÓCSAY ILONA, ARAD. Amint levelében irja, régóta dolgozik a Szerszámgépgyár öntödéjében. Arról panaszkodik az öntöde dolgozói nevében, hogy már igen régen nem kaptak munkaruhát, ami eddig még nem fordult elő. S ezuton kéri a szerkesztőséget, járjon közbe a szóban forgó ügyben. Még a hét folyamán ellátogatunk az üzembe és ugyancsak lapunkban tájékoztatjuk a felvetett kérdés várható megoldásáról.

BABÓRCZY ELLA, ARAD. Javaslata figyelemre méltó szerkesztőségünk részéről. Levelében ugyanis megemliti Hradszky Vendel vadászt és madarászt, aki vagy 40 énekes madárral rendelkezik. Amint irja, ezek hangját magnószalagra vette fel. Ezuton köszönjük a tájékoztatást.

NAGY MÁRIA, ARAD. Már másoktól is kaptunk levelet, amelyben csakugy, mint Ön, az UTA-kolónia A blokkja mellett lévő szemetes láda kérdését vetették fel. Arra kéri a szerkesztőséget, hogy a helyszinen tekintsük meg ezt a nem kivánatos állapotot. Ezt meg is teszszük és Együtt az olvasóval cimü oldalunkban foglalkozunk a kérdéssel.

TÓTH ANTAL, ARAD. Beteg nyugdijas — irja levelében. Ebből kifolyólag sokszor van szüksége orvosi segitségre. Azt panaszolja, hogy a közelmultban igen rosszul érezte magát és a felesége járt közbe a Poliklinikán, hogy beutalást kapjon. Azt nem irja meg, hogy kórházi beutalásról van-e szó. De megemliti, hogy a Poliklinikán a kerületi orvos beutalását kérték és felteszi a kérdést, hogy mindenkire vonatkozik-e ez az eljárás? Igennel válaszolhatunk.

Az Aradi Szállítási Vállalat

Victoriei út 37. szám

versenyvizsgát rendez szerelő mesteri állás betöltésére a villamos részleg számára

A versenyvizsgát 1972 február 1-én tartják a vállalat székhelyén.

A beiratkozási kérvényeket — születési bizonyitvány (másolat), iskola elvégzéséről szóló bizonyitvány, orvosi bizonyitvány mellékelésével — a vállalat személyzeti osztályán lehet benyujtani 1972 január 20-ig.

Ezenkivül alkalmaznak:

— **AUTÓBUSZSOFŐRÖKET**
— **VILLAMOSVEZETŐKET**
— **ESZTERGÁLYOSOKAT**
— **ASZTALOSOKAT**
— **SZAKKÉPESITETLEN MUNKÁSOKAT VILLAMOSVONAL ÉPITÉSÉHEZ.**

Mindennemü felvilágositást a vállalat személyzeti osztálya nyujt.

(1029)

Adóvallomás

A családi ünnepeken, házasságkötés, névadás, születésnap stb. legtöbbször az ismerősök, barátok köréből kerülnek ki az alkalmi muzsikusok. Lévén, hogy fáradságukat tisztes honorárriummal köszönik meg, a néptanács pénzügyi osztályának adó- és illetékhivatala ezuton hivja fel figyelmüket: a többletjövedelemért kötelesek adót fizetni. Jelentsék tehát a hivatalban ezt a jövedelmi forrást. Elhallgatása 500-tól 3 000 lejig terjedő pénzbirságot von maga után.

Nyitott szemmel

Modern Szüszifosz

A mondabeli Szüszifoszhoz hasonlóan dolgozik az IJPC megyei épitkezési vállalat. Legalábbis az Aradi Közélelmezési Tröszthöz tartozó Ardealul vendéglőben, a Nicorești büfében és a Perla Mureșului nyári kerthelyiségben végzett munkája után itélve. Az Ardealul és a Nicorești vendéglátóipari egységeket még a koratavaszi hónapokban bezárták korszerüsitési, átalakitási célokkal. A munkálat kivitelezője a fentebb emlitett IJPC vállalat.

Akkor a Közélelmezési Tröszt vezetősége sem sejtette, hogy ilyen rossz vásárt kötött az IJPC-vel. Ismételt unszolásra hol anyaghiánnyal, de leggyakrabban munkaerőhiánnyal próbálják magyarázni bizonyitványukat. (Szerintünk inkább a munkaszervezésben van a hiba.) Tény, hogy kilenc hónap alatt alig csináltak valamit. Pedig a szerződésben megállapitott határidő: a Nicorești büfé esetében 1971 augusztus 31(!!!), mig az Ardealul vendéglő esetében 1971 december 31. Persze mindkettő oly messze van a megvalósulástól, mint ég a földtől.

Jogos tehát a kérdésünk: mi a véleménye minderről az IJPC vállalat vezetőségének?!

Telefonkönyv és udvariasság

Egyik délután sürgős telefonbeszélgetésem akadt egyik ismerősömmel, de a számát nem tudtam. Nyilvános telefont minden tiz lépésnél lehet találni a belvárosban. Ebben nincs hiba. De miért nincs mellette telefonkönyv is, ha máshol nem, legalább a Postăvarul utcában lévő postán vagy a Tirnavelor utcai telefonközpontban, ahol az összes megyék telefonkönyvei megtalálhatók, kivéve — Arad megyéé? Nevetséges és hihetetlen, de ötödmagammal együtt hiába kerestük, és kérdésünkre ezt az udvariatlan választ kaptuk: ha kell valami, ott van az asztalon! Kellett, de nem volt ott.

Visszaeső bűnözők

Munkakerülők. Visszaeső bünözők. Négyen közülük már éveket töltöttek börtönben (tiszser voltak elitélve, nem összesen, hanem külön-külön). Lopásért, rablásért, különböző iratok, vasuti engedélyek, takarékkönyvek hamisitásáért. Nem árt megismerni a nevüket: Popovici Marcel, Cosoc Gheorghe, Strut Viorica, Vintilă Andronic. Ők lopták el a Cristești-Iași-ban lakó Pintilie Ștefan iratait és 2400 lejt. Az iratokat az aradi nagyállomáson egy csatornában találta meg Bociort Petru, aki nyomban átadta a milicia illetékes szervelnek.

A négy bünözőt most ismét törvény elé állitják.

Televizió

Péntek, december 3.

18.00 Otthonunk.
18.40 Kórushangverseny.
18.55 Képzőművészeti adás.
19.10 Lottó-huzás.
19.20 1001 este.
19.30 Híradó.
20.15 Müsorismertetés.
20.20 A méltóság utja — játékfilm.
21.50 Részletek Filaret Barbu A besztercei tutajos cimü operettjéből.
22.20 A tőke világából.
22.35 Híradó.

Színház

SZOMBATON, december 4-én este fél 8 órakor: Gaițele (B bérlet).

VASÁRNAP, december 5-én délután fél 4 órakor: Unchiul Vanea, este fél 8 órakor: Gaițele (C bérlet).

Hangverseny

Az Aradi Állami Filharmónia Szimfonikus zenekara szombaton, december 4-én este 8, és vasárnap, december 5-én délelőtt 11 órakor szimfonikus hangversenyt rendez a Kulturpalota nagytermében.

Vezényel **Simon Emil** (Kolozsvár), közreműködik **Sofia Cosma** zongoraművésznő (Bukarest).

Müsoron: **Saint Saens** Haláltánc, Saint Saens II. g-moll zongoraverseny, Reger Változatok és fuga egy Mozart-témára.

Jegyek az ügynökségnél és hangverseny előtt a Kulturpalota pénztáránál.

Vasárnap, december 5-én, délután fél 6 órakor ugyanezt a müsort Lippán is bemutatják.

SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT

Nehezen tört meg a jég, de aztán...

UTA—Craiovai Universitatea 3:0 (0:0)

A craiovaiak második — egymás utáni — mérkőzésüket játszották idegenben. Vasárnap Ploiești-en döntetlenre mérköztek, és azt gondolták, hogy szoros védekezéssel sikerül majd Aradon is pontot rabolniuk. Az UTA azonban nem Petrolul! A craiovaiak az első perctől kezdve csak a védekezésre összpontositottak — ezt a leckét jól megtanulták —, támadásaik kevés veszélyt jelentettek Vidák kapujára. Perceken át a vendégek térfelén pattogott a labda, de a textilgyári rohamok zöme jobboldali magas beadásokba torkollt — Simának egyszer sem sikerült a hátvédsor mögé kerülnie —, középen pedig Mincă minden labdát kifejelt. A csuszós pályán az aradi hátvédek és középpályások megpróbálták „átlőni" a tömör védőfalat, de a kapuralövések pontatlanok voltak. A 23. percben Petescu fejesét Tacoi a gólvonalról rugta ki, majd négy perc mulva Domide 20 méteres szabadrugása csattant a felső lécen. Szivósan, 9 emberrel védekezett az Universitatea. A 38 percben Petescu fejese nyoman gólba tartott a labda, de Velea a gólvonalról kifejelte.

SZÜNET UTÁN

a vendégek az 1—4—3—3-at játszották, **Niță helyett Sameș állt be, akit**

UTA stadion, 8 ezer néző. Vezette: Dinulescu Constantin — Isăcescu Dumitru és Motorga Gheorghe (București). Csapatok: UTA: Vidák — Biró, Leretter, Pozsonyi, Popovits — Domide, Petescu, Brosovszky — Sima (a 63. perctől Axente), Kun II., Both. UNIVERSITATEA: Oprea — Niculescu, Mincă, Tacoi, Velea — Strimbeanu, Ivan — Niță (a 46. perctől Sameș) Neagu, Oblemenco, Țarălungă (a 63. perctől Donose). GÓLLÖVŐK: Kun II. (67. és 78. perc), Domide (72. perc). SZÖGLETARÁNY: 15:1 (9:0).

Cernăianu edző Domide őrzésével bizott meg. A craiovaiak teljesen beszorultak, néha kétségbeesetten rugták ki a labdát a lelátókra, Niculescu jobbhátvéd pedig sorozatos durvaságokkal próbálta megfélemliteni a piros-fehér csapat — tegnap — legjobb csatárát, Both Gábort. Az óriási nyomás ellenére az aradiakat megnyugtató, a vendégeket pedig a szoros védekezés feladására kényszeritő textilgyári gól sokáig váratott magára. Axente beállása után tudatosabb lett az UTA csatárjátéka, többször jutottak lövéshez a fiuk.

A 67. percben Domide Kun II. elé fejelte Axente beadása után a labdát, és a középcsatár kapásból a felső sarokba lőtt: 1:0. Öt perc mulva Biró pontatlanul adott haza, Vidák nem akarta szögletre eresztení a labdát, de az kipattant a vetődő kapus kezéből, és a craiovaiak majdnem gólt értek el. Az ellentámadás során **Domide a vendég védőktől kapott „ajándékba" labdát, betört vele a tizenhatosra, és védhetetlenül bombázott Oprea kapujába: 2:0.**

Egyre felszabadultabban kombinált az UTA. látványos támadások futottak a pályán; a teljesen alárendelt szerepet játszó craiovai labdarugók többször is elvesztették a fejüket, Dinulescu játékvezető figyelmeztetésben részesitette Strimbeanut és Oblemencot. A 78. percben **Axente csavart beadására Kun II. nagyszerü ütemben ugrott fel, és két védő feje, valamint a kapus keze fölött az alsó sarokba csusztatta a labdát: 3:0.**

A jó iramu és — a csuszós pálya ellenére — megfelelő szinvonalu találkozót a technikásabb, jobb erönléttel rendelkező és támadóbb futballt játszó hazai együttes nagyobb arányban is megnyerhette volna, ha idejében megtalálja a craiovai védelmi lakat kulcsát. Az Universitatea lelkesen védekezett, de a támadósora (elsősorban Oblemenco) nagyon gyenge napot fogott ki, nem tudta tehermentesiteni a védelmet, és igy az elkerülhetetlen a 67. percben bekövetkezett: megszerezte a vezetést az UTA. A győztes csapat ezután játékba lendült, egyre-másra vezette a szebbnél szebb támadásokat, s ujabb két góllal biztositotta be a győzelmet, meg a hárompontos előnyt a bajnoki tabellán.

Az egyéni teljesitményekről. VIDÁK-nak szinte semmi dolga sem volt. BIRÓ az első félidőben nagyszerüen, szünet után valamivel gyengébben játszott. LERETTER és POZSONYI magabiztosan és fölényes nyugalommal semlegesitette a jó hirét meghazudtoló Oblemenco középcsatárt. A védelem legjobbja POPOVITS PÁL balhátvéd volt: határozottan szerelt és pontosan passzolt. DOMIDE átadásai is élményszámba mentek, s gólt is rugott. Meglepően jol mozgott a csuszós pályán PETESCU is. BROSOVSZKY jó kombinációs készségével és szünet utáni pontos, tért ölelő átadásaival tünt ki. SIMA játéka sablonos volt, a helyére beállt AXENTE uj lendületet hozott a csatársor játékába, két gólban is közreműködött. KUN II. az első félidőben keveset mozgott a pálya szélében, elbujt a védők háta mögött, de szünet után — két gólja is bizonyitja — erősen feljavult. BOTH GÁBOR volt a csatársor legjobbja, sokszor átjátszotta a keménységet a durvasággal összetévesztő Niculescut, pontosan ivelt középre; osztályzatát csak egy dolog rontja le: kapura nem veszélyes, megelégszik azzal, hogy beadja a labdát.

A craiovai labdarugók közül MINCĂ, TACOI és IVAN játszott a legjobban.

DINULESCU CONSTANTIN az első félidőben nagyon jól vezette a találkozót, szünet után azonban már nem volt elég határozott: Niculescut már korábban meg kellett volna fékeznie.

★

A tartalékcsapatok találkozója, bár az aradi fiatalok többet támadtak, 0:0 arányu döntetlenre végződött.

OROSZHEGYI KÁROLY

HÁROM PONT ELŐNNYEL VEZET AZ UTA

A 12. forduló szerdai és csütörtöki eredményei: Dinamo — Steaua 1:0, Crișul — Politehnica 0:0, ASA — FC Argeș 3:0, CFR — Petrolul 1:0, Steagul roșu — SC Bacău 2:0, Jiul — Kolozsvári Universitatea 3:0, Farul — Rapid 2:2, UTA — Craiovai Universitatea 3:0. A táblázat:

UTA	12	7	4	1	25: 9	18
SC Bacău	12	6	3	3	20:12	15
Dinamo	12	6	3	3	19:12	15
Kol. Univ.	12	6	2	4	20:14	14
Steagul roșu	12	5	4	3	14: 9	14
ASA	12	4	6	2	12:10	14
Steaua	12	4	5	3	13:11	13
Rapid	12	5	2	5	17:15	12
FC Argeș	12	6	0	6	20:20	12
Farul	12	4	3	5	13:13	11
Jiul	12	3	5	4	10:14	11
Petrolul	12	5	1	6	7:18	11
Craiovai Univ.	12	3	4	5	14:17	10
Politehnica	12	2	5	5	13:18	9
Crișul	12	2	4	6	5:15	8
Kol. CFR	12	1	3	8	10:23	5

TUDÓSÍTÁSOK • PILLANATKÉPEK • BESZÁMOLÓK • FOTÓRIPORTOK • JEGYZETEK • HÍREK • ÚTLEÍRÁSOK • HUMOR

Magazin

Egy vasútvonal története

A Pécska és Nagylak közötti vasutvonal utasai számára ma már természetesnek tűnik a naponta induló vonatok közlekedése. Valójában e vonal sztiletése megyénk történetének egyik érdekes eseményét képezi. Épitésének szüksége már régebben felmerült. A két világháboru közötti időszakban égető kérdéssé vált az elsősorban érdekelt Pécska, Szemlak, Sajtény és Nagylak számára. Különösen választások idején esett sok szó róla s mondani sem kell, mindegyik polgári jelölt megigérte. Sajnos az igéret csak a mandátum sorsának eldöltéig tartott, azután a feledés sürü homályába merült.

25 évvel ezelőtt az 1946-os választások alkalmával is felmerült e kérdés, amelyet a gyüléseken Lucreţiu Pătrăşcanunak, a Demokratikus Pártok Blokkjának Arad megyei listavezetőjének vetettek fel. Ekkor az eredmény nem maradt el. Rövidesen megérkezett az engedély és sürgősen elkészitették a terveket, amelyek kivitelezésére — a CFR segitségével — az érdekelt községek szervezetet alakitottak. A munka 1947 októberében 800 önkéntes munkással megindult. A vonal megépitéséhez a párt felhivására Arad munkásainak százai önkéntes munkával járultak hozzá, akikhez Temesvár, Lugos, Orsova, Karánsebes dolgozói is csatlakoztak. A dolgozóparasztok is mintegy 2 millió munkaórát teljesitettek. E munkások, dolgozóparasztok, értelmiségiek, — románok, magyarok, németek és szlovákok — részvételével 1948 tavaszára a földmunkálatok nagy része elkészült.

A CFR komoly segitséget adott a munkálatok elvégzéséhez, megfelelő épitőanyag biztositásával.

1948 juniusában e vonal is bekapcsolódik az ország egységes vasutrendszerébe s a költséges további épitkezéseket immár a szocialista állam veszi kezébe. Igy vált lehetővé, hogy 1950 julius 2-án, — három évvel a határidő előtt — megindulhjon a forgalom a Pécska—Szemlak szakaszon.

Évek szorgos munkájával befejeződött a vonal épitése, amely fontos láncszemmé vált megyénk növekvő személy- és áruforgalomban. 1957 májusa óta a vonal teljes hosszában használatban van.

GLÜCK JENŐ

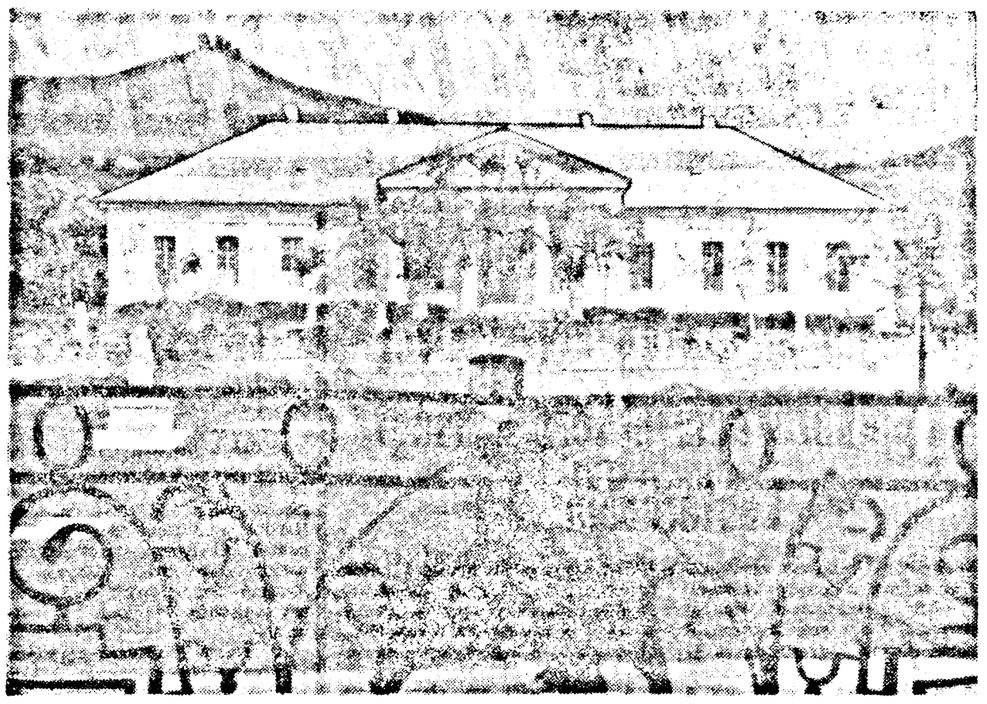

Galilei, a fizikus

„Eppur si mouve" — Mégis mozog a Föld! A közismert legenda szerint ezt mondta a hatvankilenc éves GALILEO GALILEI közvetlenül azután, hogy visszavonni kényszerült összes, az egyház tanainak ellentmondó csillagászati téziseit. A legendáról sokan hallottak, még az irodalom mestereit is megihlette a kiváló olasz csillagászról szóló történet.

Galilei nevéhez füzödik az első, csillagászati célokra használható távcső megszerkesztése, amelynek segitségével több forradalmi jellegü felfedezést tett. Megállapitotta, hogy állandó kisérőnk, a Hold felszine egyenetlen, akár a Földé, felfedezte a Jupiter három holdját, rájött, hogy a Tejut tulajdonképpen számtalan távoli csillag sokasága, s észrevette, hogy a Merkur és a Venus a Nap körül kering, ugyanugy, mint Földünk.

Galileit azonban nem csupán a csillagos ég titkainak kutatása foglalkoztatta. A fizika egyik igen fontos fejezete, a DINAMIKA is tudományos munkásságának középpontjában állott.

Az ifju Galileinek apja az orvosi pályát szánta, de őt a reáltudományok vonzották. Lehet, hogy épp abban a pillanatban szakitott a gyógyitás mesterségével, amikor — állitólag — egy himbálózó csillár ötlött a szemébe. Miután huzamosabb ideig figyelte a csillár kilengéseit, megállapitotta, hogy ezek, annak ellenére, hogy egyre kisebbek lettek, ugyanannyi ideig tartanak. A lengő csillár leegyszerüsitett formája a közismert inga, amely tulajdonképpen egy zsinórra felfüggesztett nehezék. Galilei észrevette még, hogy azonos hosszuságu zsinór esetében a lengések periódusa ugyanannyi, bármilyen sulyos a nehezék. Felfedezését a gyakorlatban is hasznositotta. Pulzusmérő szerkezetet készitett, amelyet sikeresen alkalmaztak az akkori gyógyászatban.

Galilei nagy érdeme, hogy megállapitotta az ingamozgás a földi gravitációs (vonzó) erő hatására fellépő szabadesés egyik jellegzetes következménye. A biztos egyensulyi helyzetéből kimozditott inga nehezéke (például egy fémgolyó) ugyekszik — a gravitáció hatására — visszakerülni eredeti állapotába. De tehetetlensége és a felfüggesztő zsinór ellenállása következtében a golyó nem marad meg egyensulyi helyzetében, hanem tovább leng — az előbbi lengéssel ellenkező irányba. Ez a folyamat addig ismétlődik, mig a levegővel való surlódás hatására megáll az inga.

A szabadesés törvényeit lejtőn leguruló golyó segitségével tanulmányozta. Igy, sikerült „lelassitania" az esés folyamatát. Azt az időt, amely alatt a golyó leért a lejtőn, ugynevezett vizórával mérte, mely csappal ellátott hordó volt, s az idő mértékegységéül a kifolyt vizmennyiség szolgált. Kisérletei nyomán leszögezte, hogy a szabadon eső, egyenletesen gyorsuló test sebessége függ a gyorsulástól és az esés idejétől, mig a megtett ut hossza egyenesen arányos a gyorsulás és az idő négyzetének félszorzatával. Minden szabadon eső testnek azonos a gyorsulása éspedig 9,81 m s². A gravitációs gyorsulás értéke csak a földrajzi szélességgel változik, igen csekély mértékben, amit csak a nagyon pontos mérések alkalmával vesznek figyelembe.

Galilei mechanikai kisérleteinek eredményeit pár évtizeddel halála után, Isaak Newton forditotta át a matematika nyelvére.

Sok más elméleti és gyakorlati jelentőségü felfedezés mellett, Galilei nevéhez füzödik a klasszikus relativitáselmélet megteremtése. Eszerint, zárt rendszerben semmilyen mechanikai eljárással nem lehet megállapitani a rendszer mozgási állapotát. Például egy hajó zárt kabinjában semmilyen mechanikai kisérlet nem jelzi, hogy mozog-e vagy egy helyben áll a hajó. Galilei elvéből kiindulva alkotta meg a XX. század elején Albert Einstein általános relativitáselméletét, amely tulajdonképpen a mechanikus relativitáselmélet kiterjesztése az összes fizikai jelenségekre.

Az inkvizició által szobafogságra itélt, teljesen megvakult, lélekben és testben összetört Galileo Galilei 1642 januárjában távozott az élők sorából. Olyan életmüvet hagyott maga után, amely a tudomány uttöröinek leghatalmasabb egyéniségei közé emelte alakját.

JUHÁSZ BÉLA

Fizikába-kukkantó

Az inga

Az inga egy rugalmatlan fonálra vagy rúdra függesztett test, amely a nehézségi erő hatására a függőleges egyensulyi helyzete körül lengő mozgást végez. Az inga lengésideje a fonál hosszától függ, de független a test tömegétől és a lengés amplitudójától.

Az iránytü

Az iránytü egy könnyü, vékony mágnestü, amely a Föld mágneses erőterében a mágneses erővonalak irányába áll be. Az iránytü segitségével meghatározhatjuk a földrajzi égtájakat.

Az elektromágnes

Az elektromágnes egy vasmag, amelyet szigetelt rézhuzalból készült tekercs vesz körül. Ha a tekercsen áram folyik keresztül, a vasmag mágnessé válik. Az elektromágnes erőssége függ a tekercs menetszámától és az áramerősségtől.

A főpostától az új postapalotáig

Néhány héttel ezelőtt megnyilt az uj telefonközpont, a modern, nagyvároshoz méltó postapalotában. És ezzel két épülettől bucsuzunk. A főpostától, a Postăvarului utcában és az 1937-ben megnyilt köruti telefonközponttól.

Egy lelkes aradi kutató, Sirbu Iosif buzgalmának köszönhetően, sok mindent tud a helytörténet a telefon aradi multjáról. A távbeszélés „ősbemutatója" 1877. december 12-én volt a liceum épületében. Rozsnyai Mátyás gyógyszerész és Antolik Károly, a neves fizikatanár, mutatták be városunk közönségének Bell Graham csodálatos találmányát. A liceum két termében szereltek fel egy-egy készüléket — és beszéltek egymással. A korabeli hirlapok szines beszámolóiból megtudjuk, hogy a varázskészülék hüségesen továbbitja a beszédet, a nevetést, a dalolást és a fütyülést. Sőt a beszélő személye is fölismerhető — ha ismerjük a hangját... És nemcsak az hallja, aki a füléhez illeszti a kagylót, de a közelében állók is. A rudalaku Bell-féle „östelefon" egy eredeti példányát, a liceum fizikai szertára sokáig őrizte.

A nyilvános telefon bevezetése és az első telefonközpont felállitása az ezermester Rózsa Géza nevéhez füzödik. Edison „tanitványának", Puskás Tivadarnak volt hosszabb ideig munkatársa. Két évi munkával, 1884. junius 18-án, a mai Tribunul Axente utca 12. számu házában megnyitotta az első aradi távbeszélő-központot.

Érdemes megjegyeznünk, hogy az „östelefon"-nak tiz előfizetője volt. A központot egyetlen hölgy (Rózsa későbbi felesége) kezelte. Az ezermester feltaláló egy későbbi nyilatkozatában elmondta, hogy az első előfizetők közé tartozott a „lóvasutitársaság", a nagy gőzmalom és az egyik szerkesztőség. A korabeli néphumor sokat tréfált a telefonnal. Beszéltek olyan jámbor atyafiról, aki „lovagias" ügyét távbeszélőn akarta elintézni — és megkérdezte a szerkesztőségtől, hogy az „uj masinával pipázni lehet-e?"

1890-től a posta vette át a telefonkezelést. (A régebbi évjáratokhoz tartozók még emlékezhetnek a központ „késedelmes" és „téves" kapcsolásaira. A kezelő hölgyek vidámságára vagy mogorvaságára). Ekkor azonban az uj találmány már annyira népszerü, hogy 600 előfizetője van és a vonalak keresztül-kasul szelik a várost. Megindul az interurbán-szolgalat is és a központ naponta sokszáz beszélgetést kapcsol.

Majd 1937-től megépül a napjainkig használatban volt automata telefonközpont (és vele egyidőben feltünnek a „telefonbetyárok", akik a „személytelen" központ adta lehetőséget gonosz tréfákra és alantas boszszantásokra használják... A korabeli lapok panaszkodnak is elegat).

☆

A főposta 1885-től napjainkig megszakitás nélkül szolgálta a közönséget. Sokan még bizonyára emlékeznek a csomagokat házhoz kézbesitő lovaskocsikra és a régimódi nagy teherautókra. És az egyes kerületekben müködött „kisposták"-ra.

Külön fejezete az aradi posta történetének a rádió terhöditása. Sokáig, a 20-as évek elején, csak körülményes utánajárással adnak rádiótartási engedélyt. Aztán ez is a postahivatal kezelésébe megy át, hogy napjainkban a televizió-előfizetéssel egészüljön ki.

Az uj főpostával uj fejezete kezdődik városunkban ennek az ősrégi intézménynek.

FICZAY DÉNES

Aradi séták

Şirián Ioan Slaviei szülőfalujában, a XIX. század első felében épült az a kastély, amely a nagy román iró életét és munkásságát bemutató állandó jellegü emlékkiállitásnak otthona lett. A történelmi emlékmü, a nagyon érdekes kiállitás a látogatók ezreit vonzza.

TOLLHEGYRŐL

Rácáfolva a biológia törvényeire, egyesek részletekben halnak meg.

★

A mestermü gyakran elnyeli alkotóját, ám az alkotó sohasem a mestermüvét.

★

A mi kis bolygónkra sok árnyék esik, mégsem homályositja el annak szépségét.

★

A harmónia a durvasággal folyó harcban születik.

★

Egyetlen szál egykedviségből, egész erdőnyi közömbösség nőhet ki.

★

A bátorságot az alkalom szüli, a gyávaság fokozatosan fejlődik ki.

★

Keresztbe font kartól gyöngédséget ne várj.

ENRIC BOŞCOVICI

Tudomány - technika

Új típusú oxigénbefúvó

A Galaţi-i Kohászati Kombinát több technikusa és szakembere négy fuvófejes uj tipusu oxigénbefuvót szerkesztett. Az acélmü konvertereinek fütő- és tüzállóanyag fogyasztása az uj befuvó (eddig három fuvófejes befuvót használtak) alkalmazásával lényegesen csökkent, s egy év alatt körülbelül négy millió lejt takaritanak meg.

Villamos gépkocsi

A tokiói gépkocsikiállitás egyik szenzációja a Subaru japán cég villamos gépkocsija. A konstruktőrök, ugy látszik, sikerült megoldaniuk a fő problémát, a hatósugári kérdését. A kocsi két akkumulátortelepével óránként 40 kilométeres sebességgel 400 kilométert, illetve 90 kilométer sebességgel 200 kilométert tehet meg. Gyártását körülbelül három év mulva kezdik meg, a szokásos kocsinál mintegy 50 százalékkal lesz dragább. Hátránya, hogy csak kétszemélyes és mindössze 100 kiló terhet vihet magával.

A rádióhullámok áthatolnak a Holdon

Egy amerikai tudományos kutatóintézet munkatársai nemrég kijelentették, hogy a Földön felfogták az egyik ürhajó rádiójelzéseit, olyan időpontban, amikor az ürhajó a Hold tulsó oldala felett haladt, tehát a rádióhullámok áthatoltak a Hold tömegén.

A jelenséget augusztus 3-án ellenőrizték. Az intézet 45,7 méteres antennája ezen a napon felfogta az Endeavor vezérmodul rádiójeleit akkor is, amikor az ürhajó a Hold láthatatlan oldala felett haladt el.

A kutatók előzőleg kijelentették, hogy a Hold felsó rétegei habkőhöz hasonlóak, tehát a rádióhullámok áthatolhatnak rajtuk.

Találmány

Dumitru Antoniu kolozsvári nyugdijas vasutas 40 évi kutatás és kisérlet után olyan eredeti, nagy pontosságu órát szerkesztett, amelyhez 1000 más óra kapcsolható. Az óraközpont egyenáram és váltóáram alapján egyaránt müködik. A hálózat feszültségváltozásai, valamint a rövidebb áramszünetek nem befolyásolják pontos járását. Ha a központi órán a mutatókat előre vagy hátra igazitják, az összes hozzá kapcsolt órákon automatikusan követik a mutatók. A kolozsvári vasutas találmányát szabadalmazta az Állami Szabadalmi és Védjegyhivatal, a kolozsvári helyiipari vállalat pedig sorozatban gyártja nagy ipari egységek, vasutállomások számára.

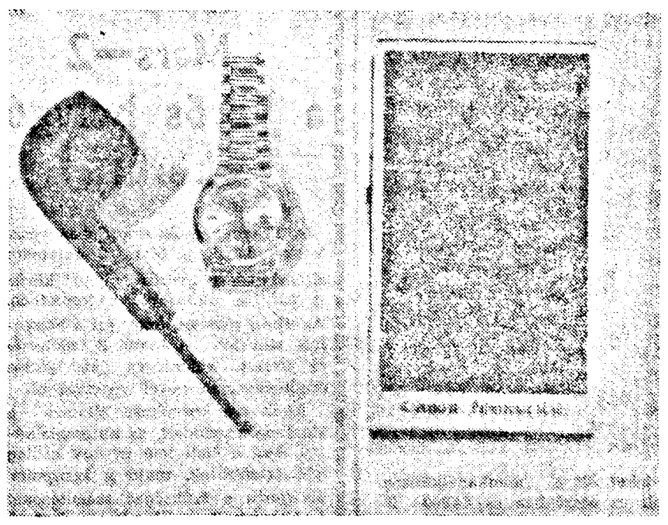

A képen: ultra-mini elektronikus asztali számológép. Elnevezése: „Canon Palmtronic LE—10". Mellette — a szerkezet méreteit bizonyitandó — egy pipa és egy karóra látható.

Egy nap a Bucegi-ben

Jól benne voltunk az őszben, de még aranyosan, melegen sütött a napsugár, amikor Sinaián beszálltunk az uj sodronykötél-pálya kabinjába. Nem is olyan régen egy kirándulás a Bucegi fennsikjaira bizony megizzasztotta a turistát, hiszen több mint ezer méter a szintkülönbség, s ezt legyürni nem kis teljesitmény. Most pedig? Átszállással együtt (az 1400-as „Cotától" másik „sodronykötél-busz" megy tovább), alig negyedóra alatt fent vagyunk a 2000 méter magas Furnica csucson. És közben az az utazás! A harminc személyre készült kabin hatalmas vasoszlopokra függesztett sodronykötélen röpül fel a magasba, némelyik helyen több mint száz méter mélység fölött. Az évszázados, toronyegyenes fenyőfák hiába nyujtóznak utánunk, elszállunk, ellibegünk fölöttük, kecsesen, mint egy szitakötő. Már elmaradt mögöttünk a városka, most érünk egyvonalba a Peleş kastéllyal. Külföldi társaság utazik velünk. Először járnak itt, s nem tudnak betelni a látvánnyal. Valóban, csodálatos a panoráma. Mintha egy óriás meseskönyvben lapozna az ember: ott a kacsalábon forgó vár, amott az elvarázsolt smaragd erdő, mig előttünk, fent a magasban, a Costila és a Caraiman havas csucsain az a szikra- és fényözön talán maga tündérország!

Finoman döccen a kabin, megérkeztünk. Fejünk zug, halántékunk lüktet, de ez egy-kettőre elmulik, amikor mélyet szivunk az éles, szurós (ugy tünik: szinte-szinte szilárd halmazállapotu) levegőből. És sietünk a hegygerinc peremére, oda, ahonnan csaknem az egész Prahova-völgy belátható. Ezuttal azonban meglepetés vár bennünket. Mintegy másfélezer méter magasságban hófehér felhő takarja a völgyet. Nekifeszül a hegyek oldalának, mozdulatlanul, keményen, s az az érzésünk, hogy ha ráléphetnénk, megtartana. Olyan, mintha a harsogó, hullámokat verő, tajtékzó tenger szempillantás alatt megfagyott, jéggé dermedt volna. Hasonlit a foszlóskalács fehér beléhez, keményre kivert tejszinhabhoz is, csak éppen felhőhöz nem. Hiába, nem szoktuk meg, hogy az ég tótágast állva, a lábunk előtt legyen...

Egy pillantás az órára: fél 12, ideje indulni, ha a Babele menedékházban akarunk ebédelni. Röviditünk, ezért otthagyjuk az ösvényt, a turistákat, s a meredek hegyoldal mentén haladunk. Friss és zöld a vékony szálu havasi gyep, s közte itt-ott borsszemnyi bogyó piroslik. Apró, bőrszerü, husos levelü kis cserje ez, virágja rózsaszinü, termése piros. Juniusban virágzik, ugy mondják, de most is látni rajta bimbókat. Talán a kései napsugár csaptá be. A Piatra Arsă menedékház közelében futballkapu, szabályos focipálya, beton kézilabda- és kosárlabda-pálya mellett megyünk el. Hát ez hogy került ide? Valaki megmagyarázta: itt készültek élsportolóink Mexikóra, nekik épültek a pályák, meg a hangárra emlékeztető szálloda-rendszer a menedékház mellett. Meghökkentő. Sehogyan sem illik bele a tájba. Annál autentikusabb az a kis törpe fenyő- és boróka-liget, amely ettől kezdve utunkat kiséri. Bezzeg ezek nem törnek ég felé, mint szálegyenes rokonaik, a luc- és a vörös fenyő.

Hazánk tájain

Földhöz lapulva ágaznak-bogaznak, hogy minél kisebb támadási felületet nyujtsanak a metsző, jeges szeleknek, amelyekkel állandó harcban állnak. Alkalmazkodnak — az életükért. De mit mondjak arról a tücsökről, amellyel kicsivel feljebb, egy hóbuckán találkoztam? Ott didergett szegény pára a vakitó hókristályokon, félig megdermedve, kopottas, rozsdabarna köpenyét mintha fázósan huzta volna össze magán. Igazán, csak a hegedüje hiányzott, máskülönben hamisitatlan mesebeli tücsök volt. Pár lépésre tőle ott zöldellt pedig a gyep, talán föld alatti kunyhója is ott várta a közelében, de már nem tudta megtenni azt a pár tücsöklépést...

Még egy kapaszkodó és megérkeztünk a Babelének nevezett gombaszikláihoz. Hát mit mondjak? Első érzésem csalódás volt. No nem a valóban meghökkentő természeti furcsaság okozta ezt. A sziklák érdekesek, méltóak a birükhöz, a gombák épp ugy, mint a Szfinx, ám maga a környezet... Én ezekhez a képződményekhez hatalmas, szabad teret képzelnék el, hogy a maguk monumentalitásában érvényesüljenek, mig itt, alig pár lépésnyire a Babelétől ott terpeszkedik a hasonló nevü menedékház, füsttel-konyhaszaggal, táskarádió bömböléssel, vihancoló, a kőritkaságokat alpinista edzésre felhasználó teenagerekkel.

No, de szerencsére elég nagy a Bucegi, s aki nem szereti a lármás társaságot, van hova elhuzódnia a természetet csodálni. Ezt tettük mi is némi falatozás után, s bár ezuttal lemondtunk az Omul megmászásáról (a meteorológia havat jósolt délutánra), a kis Jepi szakadékvölgye épp elég érdekességet, félelegetelállitó zord szépséget tartogatott számunkra.

Ha az ember megáll a Caraiman menedékház előtt (az egész hegyvonulat legkiesebb fekvésü, legmeghittebb menedékháza) és letekint az előtte álló szakadékba, hatalmába keriti saját kicsiségének tudata a természet irdatlan formái mellett. Több száz méter magas meredek sziklafal fent, mintegy 1100 méter mélységü völgy alant (a szakadékvölgy fenekén felsejlik Buşteni), mindez lehiggasztja az önteltséget. Ám ugyanakkor önbizalmat is kölcsönöz, mert ime, a hangyányi ember leigázza, megszelidíti a legvadabb hegyormokat is!

Nos, amikor lenéztem ebbe a völgybe, amelyen la kell majd ereszkednünk vizmosásokon, sziklaperemen, patakmedren át, nem mondhatom, hogy a tulzott derülátás hibájába estem volna. Nem növelték biztonságérzetemet az itt-ott felállitott keresztek sem, amelyek vigyázatlan turistáknak állitanak emléket. Háromnegyed négykor fohászkodtunk neki a meredélynek s hét óra elmult, mire Buşteni kivilágitott, nyugodalmas utcáin baktattunk. Nem részletezem a leereszkedést, akinek kedve és bátorsága van, ugyis megpróbálja maga is. Annyit azonban tanusithatok: nem bántuk meg, hogy viszafelé lemondtunk a sodronykötélpálya kényelméről. Élményeink, a szakadékok és vizesések, a sziklaormon kapaszkodó magányos fenyő, a harsogó, hólétől duzzadt patak, a havasi málna az erdőben, no meg a minden lépésünknél oda tartkodó veszély bizsergető izgalma, majd a siker öröme — nos, mindez bőségesen kárpótolt minden fáradtságért.

Azon az éjszakán egyikünknek sem kellett altató.

FEKETE ATTILA

Keresztrejtvény

VIZSZINTES: 1. Ismert szállóige. 8. Hangsulyozod. 9. Azonos betük. 10. Mutatószó. 11. Jég azonos betüi. 12. Román férfi név. 14. Keverve mér(!). 15. Önt — románul. 16. Láma azonos betüi. 17. Fájdalmat okoz. 19. Klasszikus nyelv. 22. Sir. 23. Forditott óra. 24. Nem taszit.

FÜGGŐLEGES: 1. Kicsinyitő képző (ford.). 2. Nem egész férfi név(!). 3. Hangosan szólitgat. 4. Betű kiejtve. 5. Szarvas (ék. hiány). 6. Időjárás (a végén fölös s). 7. Megkevert ürge! 9. Evés előtt teszi. 13. A szállóige szerzőjének utóneve, (ford). 18. Ritka női név. 20. Menyasszony (ék. fölösleg). 21. NVI. 25. Folyó a Szovjetunióban.

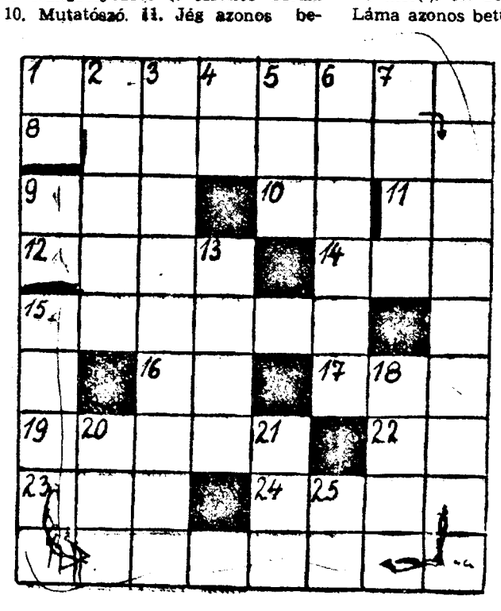

NEMZETKÖZI ÉLET

Firenzében megkezdődött az európai biztonság kérdéseivel foglalkozó nemzetközi ifjúsági konferencia

Csütörtökön Firenzében megkezdődött az európai biztonság kérdéseivel foglalkozó nemzetközi ifjúsági konferencia. Részt vesz az európai országok ifjusági egyesületeinek és szervezeteinek mintegy 300 küldötte, a DIVSZ-nek és az NDSZ-nek, a szociál-demokrata, a kereszténydemokrata és liberális ifjuság nemzetközi szövetségeinek több képviselője. Hazánkból részt vesz a Kommunista Ifjusági Szövetség küldöttsége.

A kétségtelenül jelentős esemény egybehangolja és növeli az ifju nemzedék hozzájárulását az európai enyhülés folyamatának meggyorsításához és a tömbpolitika megszüntetéséhez, s széles körü gazdasági, kulturális, müszaki-tudományos és politikai kooperáció megvalósításáért vivott harchoz, a Földközi-tengernek a béke tengerévé változtatásához és a fasizmus elleni harchoz. A konferencia célja megállapitani azokat a leghasznosabb akciókat, amelyekkel az ifju nemzedék elősegitheti a kooperáció, a béke és a biztonság uj korszakának meghonositására irányuló általános erőfeszitéseket kontinensünkön.

A firenzei ifjusági értekezlet abból az eszméből fogant, hogy az európai ifjuság, különféle irányzatai ellenére, jelentős szerepet tölthet be azoknak a nemes célkitüzéseknek a megvalósitásában, amelyekre a népek törekednek. A konferencia ugyanakkor fejleszteni kivánja az uj nemzedékek sokoldalu kooperációját, alapjan a fiatalság megvivja jövőbeli csatáit a demokrácia, a haladás, a biztonság és a béke igazi korszakának létrehozásáért.

A konferenciát egy olasz bizottság rendezte, amelyben részt vesznek a kommunista, a szocialista, a kereszténydemokrata, a republikánus és a proletáregység szocialista pártja ifjusági szövetségeinek képviselői. A konferencia részvevőit többek között üdvözölte Bausi, Firenze polgármestere. Kiemelte, milyen nagy jelentőségü az európai ifjuság nemzetközi konferenciája az együttmüködés és az egyetértés elmélyitésében nemcsak az európai ifjuság között, hanem Európa minden népe között a béke és a biztonság, valamennyi nép függetlensége és biztonsága tiszteletben tartásának szellemében.

A délutáni ülésen Piero Pignata, a konferencia elnöke (olaszországi kereszténydemokrata ifjusági szövetség) felolvasta egyes európai államés kormányfők és külügyminiszterek üzenetét a konferenciához. Elsőként olvasták fel Nicolae Ceauşescunak, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsa elnökének üzenetét. A melegen, hosszasan megtapsolt üzenet nagy visszhangot keltett a konferencia részvevői körében.

A továbbiakban a konferencia meghallgatott több jelentést. A jelentések vitája péntek reggel kezdődik a bizottságok keretében.

A kambodzsai harcokról

Az Associated Press jelentése szerint a hazafias erők ujabb massziv támadást intéztek a 6. számu országut mentén, az ország északkeleti részében lévő Lon Nol-csapatok ellen. Amint a hiradásból kitünik, az ellenállási erők szerda este kiüzték a Lon Nol-alakulatokat Barayból (Pnom Penhtől hozzávetőleg 96 kilométerre északkeletre lévő helység) és Kompong Thamarból (az emlitett helységtől 10 kilométerre északra). A Pnom Penh-i kormány az amerikai légitámadások fokozását és ujabb saigoni csapatokat kért, hogy megmentse a 6. számu országut mentén egy hozzávetőlegesen 60 kilométeres szakaszon körülzárt 20 000 katonáját.

Új független állam

Az Egyesült Arab Emirátusok Állama

Az idén, julius 18-án megalakult Perzsa-öböli Emirátusok Szövetsége, amelynek Abu-Dhabi, Azsman, Sharzsah, Dubai, Fuzseirah és Um Al Gowein a tagja, csütörtökön kikiáltotta függetlenségét Egyesült Arab Emirátusok Állama elnevezéssel. Az uj független állam elnöke Abu-Dhabi emirje, Sheikh Zayed Bin Szultán, Sheikh Rashid Bin Szaeed, a Dubai emirátus vezetője lett az alelnök, mig Sheikh Maktum Bin Rashid herceg, a Dubai emirátus trónörököse a miniszterelnök.

☆ ☆ ☆

A Perzsa-öböl délnyugati övezetében elterülő hat emirátus összlakossága meghaladja a 154 000 főt, területe 8375 négyzetkilométer. Mind a hatan a brit koronagyarmathoz tartoztak. Időközben a perzsa-öböli kilenc emirátusból kettő — Bahrein és Quatar — kikiáltotta függetlenségét és belépett az ENSZ-tagállamok sorába. Ma már egyedül Rasz Al Khaima emirátus tartozik brit protektorátus alá: ennek vezetői nem voltak hajlandók csatlakozni a csütörtökön megalakult szövetséghez.

Az uj független állam legfőbb kincse a kőolaj; az állam egyik tagja — Abu-Dhabi — a Közel-Kelet sorrendben hetedik kőolajtermelője. Jelentős kőolajtartalékai vannak Dubainak is, amely egyébként a Perzsa-öböl délnyugati partvidékének fő kereskedelmi központja.

A Nagy Nemzetgyűlés küldöttségének látogatása Libanonban

BEIRUT. — Ion Pătraşcu, az Agerpres különtudósitója közli:

Csütörtökön a Nagy Nemzetgyülés küldöttsége libanoni látogatásának utolsó napján a küldöttség tagjai, élen Ştefan Voitec elvtárssal, a Nagy Nemzetgyülés elnökével megbeszélést folytattak Kalil Abu-Hammad libanoni külügyminiszterrel a Bustros palotában. A felek Libanon és Románia kapcsolatairól, e kapcsolatok fejlesztési kilátásairól tanácskoztak.

A román küldöttség ugyanaznap találkozott Nuhar Buezzel, a képviselőház jogügyi bizottságának elnökével.

A Nagy Nemzetgyülés küldöttsége ezután megtekintette az ország északkeleti vidékén lévő Baalbek város történelmi nevezetességeit. Utban a küldöttség megszakitotta utját Bekaa városban, s ott Georges Safi, a tartomány főkormányzója fogadta őket. Miután megtekintették az ókori Baalbek romjait, a főkormányzó ebédet adott a küldöttség tiszteletére. A román delegáció még aznap visszautazott Beirutba.

Este, Ştefan Oleja, Románia beiruti nagykövete a nagykövetség termeiben koktélt adott abból az alkalomból, hogy a Nagy Nemzetgyülés küldöttsége ellátogatott Libanonba.

ENSZ — Határozattervezet a technológiák és szabadalmak átengedéséről

NEW YORK. — Constantin Alexandroaie, az Agerpres tudósitója közli:

Több fejlődésben lévő ország delegációi, amelyekhez a román delegáció is csatlakozott, megvitatásra az ENSZ-közgyülés gazdasági bizottsága elé terjesztettek egy határozattervezetet a technológiák és szabadalmak átengedéséről. A tervezet szerint azonnali és határozott nemzetközi lépésekre van szükség ahhoz, hogy a fejlődő országok gyorsabban hozzájussanak az uj technológiákhoz. Ugyanakkor a tervezet indítványozza az UNCTAD 3. ülésszakának, intézkedjék a technológiák átengedésének meggyorsításáról, valamint a fejlődő országok ipari fellendüléséhez szükséges alépitmények megteremtéséről.

A tőke világából

Angliában egyre aggasztóbb méreteket öltött a munkanélküliség. Novemberben 926 000 munkanélküli volt az országban és 44 000 Észak-Irországban. Ez az állapot ujabb sztrájkokat és tüntetéseket váltott ki. Igy például Coventryben nagy tiltakozó gyülést rendeztek, amelyen több mint 3000 ember követelte a munkához való jogot.

A felvétel a Coventry-i nagygyülésen készült.

KÖZLEMÉNY

a Varsói Szerződés tagállamai külügyminisztereinek tanácskozásáról

November 30-án és december 1-én Varsóban tanácskoztak a Varsói Szerződésben részt vevő államok — Bulgária Népköztársaság, Csehszlovák Szocialista Köztársaság, Német Demokratikus Köztársaság, Lengyel Népköztársaság, Románia Szocialista Köztársaság, Magyar Népköztársaság és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége — külügyminiszterei.

A miniszterek megvizsgálták az összeurópai biztonsági és együttmüködési konferencia összehivásának előkészitésével kapcsolatos kérdéseket.

Megelégedéssel állapitották meg, hogy az utóbbi időben szüntelenül javult az európai politikai helyzet s ez abban jutott kifejezésre, hogy gyarapodtak a kontaktusok, érvényre jutott az enyhülés és az együttmüködés és erősödött a bizalom az európai államok közötti kapcsolatokban, függetlenül politikai és társadalmi rendszerüktől. Ez a fejlődés a jelen tanácskozáson részt vett államok erőfeszitésének és épitő hozzájárulásának, valamint más államok erőfeszitésének és épitő hozzájárulásának az eredménye. A Nyugat-Berlinnel kapcsolatos egyes kérdésekre vonatkozó négyhatalmi egyezmény aláirása, a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége és a Francia Köztársaság közötti politikai együttmüködés elmélyitése, a szocialista országok és a többi európai államok közötti kétoldalu kontaktusok fokozása ujabb fontos tényezők ebben az irányban. A Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége és Németország Szövetségi Köztársasága között, a Lengyel Népköztársaság és Németország Szövetségi Köztársasága között 1970-ben aláirt szerződések már most hozzájárulnak a politikai légkör javulásához az emlitett országok közötti kapcsolatokban, pozitiv hatást gyakorolnak az európai események alakulására. Az ezen szerződésekben részt vevő államok kormányai előkészületeket tesznek ratifikálásukra. Véleménycsere folyik a Csehszlovák Szocialista Köztársaság és Németország Szövetségi Köztársasága kormányai között a kétoldalu kapcsolatok rendezéséről, amelynek előfeltétele, hogy Németország Szövetségi Köztársasága eleve érvénytelennek mondja ki a müncheni egyezményt. A miniszterek megelégedésüket nyilvánitották afölött, hogy a Német Demokratikus Köztársaság cselekvő és épitő magatartása hozzájárul a Német Demokratikus Köztársaság és Németország Szövetségi Köztársasága közötti, valamint a Német Demokratikus Köztársaság és a Nyugat-Berlin-i Szenátus közötti tárgyalások kedvező lefolyásához.

A miniszterek azt is megállapitották, hogy az érdekelt államok fokozottabb mértékben egyetértenek az összeurópai biztonsági és együttmüködési konferencia mielőbbi összehivásának célszerüségével. Mindinkább megértést tanusitanak az iránt, hogy az összeurópai konferencia megszervezése megfelel az európai államközi kapcsolatok fokozatos átalakulása céljainak, ami módot nyujt majd arra, hogy áthidalják a kontinens politikai-katonai csoportulásokra való megosztottságát. Lényeges közeledés tapasztalható a konferencia munkálatainak tartalmát illető szempontok tekintetében; e konferenciának hozzá kell járulnia egy olyan kötelezettségvállalási rendszer megteremtéséhez, amely kizárja az erőszakkal való fenyegetőzést vagy az erőszak alkalmazását az európai államközi kapcsolatokból és biztositja az államok területi integritása elveinek tiszteletben tartását, szuverénitásuknak, a belügyekbe való be nem avatkozásnak, az összes államok jogegyenlőségének és függetlenségének tiszteletben tartását. A szempontok közeledése állapitható meg az európai országok közötti gazdasági, müszaki-tudományos és kulturális együttmüködés bővitése tekintetében is.

Figyelembe véve az események ilyen alakulását, a Varsói Szerződés tagállamainak kormányai arra a következtetésre jutottak, kedvező helyzet jön létre ahhoz, hogy 1972-ben megtarthassák az összeurópai konferenciát. Ugyanakkor tekintetbe veszik azt a tényt, hogy bizonyos erők még az összeurópai konferencia összehivása ellen lépnek fel és kisérleteket tesznek az európai helyzet bonyolulttá tételére. A miniszterek azonban kifejezték kormányuknak azt a meggyőződését, hogy mindazoknak az aktiv intézkedései, akik a feszültség és a konfliktusok Európájáról a tartós béke Európájára való áttérésben érdekeltek, le tudják győzni ezeknek az erőknek a befolyását.

A miniszterek véleménycserét folytattak az összeurópai konferencia összehivása gyakorlati előkészitésének módozatairól. Kormányuk nevében ujból kijelentették, kivánatosnak tekintik Finnország kormánya azon javaslatának megvalósitását, hogy ebből a célból az összes érdekelt államok tartsanak sokoldalu előkészitő tanácskozásokat. Ilyen tanácskozások keretében meg lehet állapodni az összeurópai konferencia napirendjének tartalmában, munkálatainak ügyrendi eljárásában, összehivásának konkrét határidejében és módjában. A miniszterek kijelentették, hogy kormányuk elhatározta, meghatalmazott képviselőket nevez ki, hogy a többi államok meghatalmazott képviselőivel együtt részt vegyenek sokoldalu tanácskozásokon a konferencia előkészitésére és megszervezésére vonatkozó kérdésekben való megállapodás céljából, és felhivja a többi érdekelt államok kormányát, járjon el hasonló módon. A miniszterek abból az elgondolásból indulnak ki, hogy a tanácskozásoknak oly módon kell lefolyniuk, hogy elősegitsék az összeurópai konferencia összehivásának sürgetését és munkájának sikerét.

Kormányuk megbizásából, a miniszterek felhivják az összes európai államok kormányát, valamint az Amerikai Egyesült Államok és Kanada kormányát, késedelem nélkül lássanak hozzá az összeurópai konferencia gyakorlati előkészitéséhez, hogy biztositsák a konferencia összehivását 1972-ben.

A miniszterek ugyszintén véleménycserét folytattak egyes nemzetközi problémákról, amelyek előidézik a nemzetközi helyzet kiéleződését, és az illető kormányok nevében határozottan sikraszállnak azért, hogy politikai rendezés útján oldják meg őket a népek jogainak és törvényes érdekeinek tiszteletben tartásával.

Varsó, 1971. december 1.

Mars—2 a vörös bolygó körül

A Pravda egyik riportjában részleteket közöl a Mars—2 automata állomásnak a „vörös bolygó" körüli pályára állitásával kapcsolatban. Az ujság rámutat, hogy ezt a bonyolult müveletet a Mars—2 fedélzetére szerelt különleges navigációs rendszer segitségével végezték el.

Amikor a kozmikus állomás a Marshoz közeledett, az automata készülékek a Nap felé és egy csillag felé orientáltak, majd a komputer elvégezte a szükséges számitásokat és bekapcsolta a fékezőmotorokat. A röppálya kiigazitása után ugyanaz az elektronikus „agy" kikapcsolta a motorokat és az állomás antennáit ujból a Föld felé irányitotta.

Pakisztánból és Indiából jelentik

Amint az Associated Press közli, egy pakisztáni szóvivő kijelentette, hogy kedden négy indiai gép átrepülte az indiai—pakisztáni határt és mélyen behatolt Pakisztán légiterébe. A szóvivő ezt az incidenst „a pakisztáni légiter legsulyosabb megsértésének" minősitette. A pakisztáni légierő feltartóztatta és visszavonulásra kényszeritette az indiai repülőgépeket.

☆

„Az indiai csapatok egy három vagy négy mérföldes sávot foglaltak el és tartanak ellenőrzésük alatt a kelet-pakisztáni Hilli várostól északra, beleértve Dinazspur körzet egyetlen vasutvonalát is" — közli az Associated Press az indiai kormány szóvivőjére hivatkozva. Az indiai honvédelmi miniszter bejelentette, hogy az indiai haderők az elmult szombaton Hilli helységnél átlépték a pakisztáni határt, hogy visszaverjék a pakisztáni tüzérségnek az indiai határvidékek elleni támadását. Mint hozzátette, az indiai haderők jelenleg is ebben az övezetben tartózkodnak, s az utóbbi öt nap folyamán harcokat vivtak a pakisztáni erőkkel.

☆

Az indiai haderők bombázták a kelet-pakisztáni Sylhet körzetben lévő shamshernagar repülőteret — jelentette csütörtökön az Associated Press egy pakisztáni katonai szóvivő nyilatkozatára hivatkozva.

A pakisztáni szóvivő hangoztatta, hogy november 22 óta 314 polgári személy vesztette életét a Pakisztán elleni indiai támadások következtében.

☆

Pakisztáni tüzérség csütörtökre virradó éjjel lőtte a Tripura tartományban elterülő Agartala indiai várost és több polgári személyt megölt — közli a Reuter az indiai honvédelmi minisztérium szóvivőjének nyilatkozata alapján. A szóvivő szerint csütörtökön három pakisztáni repülőgép bombázta az agartalai repülőtér környékét.

A pakisztáni tüzérség lőtte Assam és Nyugat-Bengália indiai államok több övezetét és veszteségeket okozott a polgári lakosságnak.

LEGFRISSEBB HÍREINK

Ammanban folytatja munkáját a jordániai parlament 5. ülésszaka. A megnyitó ülésen Husszein király beszédet mondott. Rámutatott az arab országok egységének szükségességére, s kijelentette, hogy a jordániai kormány minden erejével az arab államok közti kapcsolatok fejlesztésén és szilárditásán fog munkálkodni.

Amint az ammani rádió közli, a parlament két kamarájának képviselői ujraválasztották Kamel Ereiqatot a jelenlegi ülésszak elnökévé.

December 1-én az NDK fővárosában a tárgyalások ujabb menete kezdődött meg Michael Kohl, az NDK Minisztertanácsának államtitkára és Egon Bahr, az NSZK szövetségi kancellárjának államtitkára között.

A szerda este kiadott közlemény szerint a tárgyalások sikeresek voltak és folytatódni fognak.

Ecuadori sajtóhirek szerint Fidel Castro kubai miniszterelnök chilei utjának befejezése után látogatást tesz Ecuadorban — irja a Prensa Latina.

Piotr Jaroszewicz, a Lengyel NK Minisztertanácsának elnöke csütörtökön fogadta Maurice Stans amerikai kereskedelmi minisztert, aki hivatalos látogatást tesz Lengyelországban. A PAP hirügynökség jelentése szerint ez alkalommal megvizsgálták a Lengyelország és az Egyesült Államok közötti kereskedelmi kapcsolatok és gazdasági együttmüködés továbbfejlesztésének kérdéseit.

Véget ért öt osztrák helységben a Román Kulturális Hét. A hét nap alatt Mistelbachben, Ammstettenben, Mursuschlugban, Bruck am Murban és Judenburgban rengetegen keresték fel a Festői Románia, a Románia társadalmi-gazdasági fejlődése cimü kiállitást, egy könyvkiállitást, sokan néztek meg román filmeket.

Az igen népszerü Román Kulturális Hetet hazánk bécsi nagykövetsége és az illetékes városi hatóságok együttesen rendezték

Szerda este hatalmas vihar vonult át Nagy-Britannia felett, s komoly fennakadásokat okozott az országuti, vasuti és légi közlekedésben. Különösen London környékén pusztitott a vihar. A gatwicki repülőtér teljesen beszüntette müködését, mig Heathrowban, London legnagyobb repülőterén sok járatot felfüggesztettek.

Számos repülőgépet a manchesteri és birminghami repülőterekre irányitottak.

Az országuti közlekedésben is nehézségek voltak, s a vonatok nagy késésekkel közlekedtek.

A pasadenai Jet Propulsion Laboratory közzé tette a Mars Phobos kiséröholdjáról mintegy 5500 kilométer távolságból készült kiváló felvételeket. A 25,7 km hosszu és 20,9 km széles holdon jól megfigyelhető a Hold felszinéhez hasonló domborzat, amelyet több kisebb és két nagyobb kráter ural. A Phobos más égitestektől eltérően nem gömb alaku, hanem emberi koponyára emlékeztet.

Varsóban lengyel—szovjet kormányközi egyezményt irtak alá a két ország repülőipara közötti müszaki és termelési együttmüködésről. Az egyezmény előirányozza uj repüléstechnikai termékek lengyelországi tervezésének és gyártásának közös megszervezését, a belső szükségletek kielégitésére, valamint exportra, főként a Szovjetunióba.

Dél-Vietnam Köztársasága ideiglenes forradalmi kormánya külügyminisztériumának szóvivője nyilatkozatot tett közzé, s ebben elitéli Melvin Laird amerikai honvédelmi miniszternek azt a bejelentését, hogy az USA korlátlanul beveti légierejét az indokinai arcvonalakon, s fokozza a Laoszban harcoló saigoni erők légi támogatását.

A nyilatkozat erélyesen tiltakozik amiatt, hogy az USA fokozza légitámadásait a felszabaditott laoszi övezetek ellen és gyorsitja ujabb saigoni csapatok és thaiföldi zsoldosok Laoszba vezénylésének előkészületeit.

Az USA arany- és devizatartaléka a harmadik negyedévben 1373 millió dollárral csökkent, s szeptember végén összesen 12 131 millió dollár volt. (Az aranytartalék 300 millió dollárral csökkent).

Az USA pénzügyminisztériumának adatai szerint a tartalékok év eleje óta 2356 millió dollárral csökkentek, s ebből 865 millió dollár aranytartalék volt. Augusztus 15, a dollár átválthatóságának felfüggesztése óta az amerikai kincstár egyetlen 1,5 millió dolláros ügyletet bonyolitott le.

Az alsóház szerda este 297 szavazattal 269 ellenében jóváhagyta a konzervativ kormány határozati javaslatát arra az egyezményre vonatkozólag, amely a mult héten Alec Douglas Home brit külügyminiszter és Ian Smith, a salisbury rasszista kormány vezetője között jött létre.

Mint már megirtuk, az alsóház elutasitotta a laburista ellenzék módositó inditványát, amely kijelentette, hogy a londoni kormány és a rhodésiai hatóságok közötti egyezmény nem veszi mindenben figyelembe az előző kormányok által tárgyalási alapul leszögezett „öt elvet."

A MEN hirügynökség jelentése szerint befejezte munkáját az Arabközi Védelmi Tanács értekezlete, amelyen az Arab Liga tagállamainak külügyminiszterei és honvédelmi miniszterei vettek részt.

Legújabb sport

December 4 és 12 között bonyolitják le a párizsi Pierre de Coubertin teremben a Filt nagydij utolsó fejezeteként a bajnokok tornáját, a világ hét legjobb teniszezőjének részvételével. A France Presse megjegyzi, hogy ez valóságos Európa—USA mérkőzés lesz, amelyen a legjobb európai teniszezők — Ilie Năstase, a jugoszláv Franulovics, a csehszlovák Kodes és a francia Barthes — az amerikai Stan Smith, Cliff Richey és Clark Graebner versenyzőkkel küzdenek az elsőségért. A legesélyesebb versenyző Stan Smith, aki 1970-ben megnyerte a Tokióban első izben megrendezett bajnokok tornáját és az idei Filt nagydij győztese lett. Mellette szólnak testi adottságai, kitartása a hosszas versenyeken, valamint az a körülmény, hogy kitünően játszik a gyors pályákon. Rajta kivül Năstase, Richey és Franulovics is esélyes az első helyre.

A párizsi verseny programja a következő: December 4-én, szombaton: Năstase—Richey, Kodes—Barthes, Smith—Franulovics, december 5-én, vasárnap: Franulovics—Barthes, Kodes—Graebner, Smith—Richey, december 8-án, szerdán: Kodes—Richey, Smith—Barthes, Năstase—Graebner. December 9-én, csütörtökön: Richey—Barthes, Năstase—Kodes, Franulovics—Graebner. December 10-én, pénteken: Năstase—Franulovics, Barthes—Graebner, Smith—Kodes. December 11-én, szombaton: Smith—Graebner, Năstase—Barthes, Franulovics—Richey. December 12-én, vasárnap: Kodes—Franulovics, Richey—Graebner, Smith—Năstase.

December 6-án és 7-én, hétfőn és kedden pihenőnapot tartanak a versenyzők.

Vörös Lobogó szerkesztősége: Republicii ut 81. szám. Telefon 124-14, 116 92, 130-87, 151-67, 146-74. Kiadóhivatal: 128-34. Nyomda: 120-77. Tip. Arad.